

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

20 september 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie betreffende de objectieve verschillen

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verhoging van de instapleeftijd in het stelsel TBS 55+ van 55 jaar tot 58 jaar

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de dringende behoefte aan internetopleidingen voor senioren

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vraag van de Vlaamse industrie voor aangepast onderwijs ter opvulling van de voorziene vacatures in de Vlaamse industrie

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het probleem van de ongeletterdheid in Vlaanderen enerzijds en dat van de opvang van hoogbegaafde jongeren anderzijds

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het voeren van een beleid zonder decretale basis

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie '10 jaar basiseducatie'

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de creatie van startbanen met het oog op het verbeteren van de veiligheid van de schoolomgeving

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het administratief personeel in het gesubsidieerd onderwijs

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 20 september 2001

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.22 uur.*

Interpellatie van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie betreffende de objectieve verschillen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie betreffende de objectieve verschillen.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, mijn interpellatie heeft betrekking op een project dat onder de vorige legislatuur al werd opgestart. De vorige regering vond het belangrijk een groeipad uit te tekenen voor de financiering van het basisonderwijs. Het was voor de CVP toen al evident dat de middelen voor het gesubsidieerde basisonderwijs werden gelijkgeschakeld met de middelen voor het gemeenschapsonderwijs.

Het groeipad dat we uittekenden, hield een verhouding in van 100/76. Dat moet in de komende jaren worden gerealiseerd. Voor de vakantie, mevrouw de minister, hebt u me gezegd dat we nog maar aan 51 komen. Aan dit ritme halen we de 76 niet tegen de vooropgestelde vervaldatum, dan halen we slechts 63.

Daar gaat het vandaag echter niet over, want het gaat nu over de studie betreffende de objectieve verschillen. Als de financiering van de netten van elkaar verschilt, moet dat op een objectieve basis worden verantwoord. De studie omvatte twee onderdelen : een definitiestudie – welke elementen bepalen de verschillen -, en een kwantificeringsstudie – een onderzoek naar de cijfers. De definitie-

studie werd al onder de vorige regering uitgevoerd. De studie die vandaag voorligt, werd tijdens deze legislatuur uitgevoerd door het bureau Deloitte & Touche.

Tot voor kort was ik tevreden over de opvolging van dit dossier. Mevrouw de minister, u herinnert zich toch wel de constructieve discussie over de kwantificeringsstudie ? U hebt met een grote openheid van geest onze inbreng aanvaard. Onze klachten van de voorbije maanden hadden enkel betrekking op de traagheid waarmee het project werd uitgevoerd. We hebben u genoeg gewaarschuwd dat het niet van een leien dakje zou lopen en dat 1 januari 2001 niet haalbaar was. We hebben 1 april als einddatum voorgesteld. U hebt dat geweigerd. U zou het wel halen tegen 1 januari.

In de afgelopen maanden hebt u toegegeven dat dit niet mogelijk was. Het is ook niet 1 april geworden, maar wel 20 september. Dat is waarschijnlijk sneller dan u zelf wou. U schoof eind oktober naar voren als datum om de studieresultaten bekend te maken. Wij hebben aangedrongen op snelheid. De studie werd u begin juli overhandigd. De begeleidingscommissie had echter vragen, en er bleek een bijsturing nodig om een voldoende representatief onderzoek te krijgen.

Een tiental dagen geleden nodigde u een select groepje journalisten uit. Sommige journalisten genieten het vertrouwen van de minister, andere niet. Degenen hier aanwezig kunnen zelf uitmaken tot welke categorie ze behoren. Sommigen kregen dus tien dagen geleden een eerste briefing. Er werd wel gevraagd deze gegevens nog niet bekend te maken. Ik ben echter van mening dat wij als vertegenwoordigers van het brede publiek vanaf het begin moeten worden betrokken in de discussie. Voorlopig ken ik enkel de cijfers en gegevens die ik uit de pers heb vernomen. Mevrouw de minister, u gaf er dus de voorkeur aan de pers op de hoogte te stellen terwijl het parlement op zijn honger blijft. We

Martens

hebben dan ook aan het Bureau gevraagd om deze commissie bij hoogdringendheid bijeen te roepen opdat we onze rol als parlement ten volle zouden kunnen spelen.

Ik kan begrijpen dat u deze studie enigszins voor u wilt uitschuiven. De resultaten voldoen immers niet aan de verwachtingen. De conclusies zijn pijnlijk en hebben een aantal zware implicaties die dwingen tot serieuze politieke keuzes. Die keuzes zullen het budget verder onder druk zetten.

U hebt vanmorgen in uw mededeling een eerste poging gedaan om de studie in diskrediet te brengen. Kunt u verduidelijken waarom u de studie niet even serieus neemt als de onderzoekers? U meent dat ze niet representatief is en dat de cijfers verkeerd worden geïnterpreteerd. Waarop baseert u zich?

Waarom werd de datum van 1 januari niet gehaald en werd de studie pas nu, midden september, bekendgemaakt? Het lijkt me trouwens geen toeval dat daarover vandaag, op het ogenblik dat deze interpellatie wordt gehouden, een en ander in de krant verschijnt. Op die manier probeert u ons te snel af te zijn.

Welke bijkomende vragen hebt u aan het onderzoeksbureau gesteld, en wat waren de antwoorden daarop?

Wat zijn de belangrijkste conclusies uit de studie en wat zijn de budgettaire en andere gevolgen? Het is in elk geval duidelijk dat de conclusies tot een decretale hertekening zullen leiden. Er zullen vragen worden gesteld over de vrije keuze en over de financieringsbasis. Er zijn met andere woorden meer vragen dan enkel de vraag tot meer samenwerking. We zijn grote voorstander van meer samenwerking, maar men moet wel realistisch blijven. Zo mag u van de inplanting en van de mogelijkheden tot samenwerking in het basis- en vooral in het secundair onderwijs niet te veel verwachten. De sportzalen, laboratoria enzovoort zijn reeds overbezet. Als u denkt op dat vlak een serieuze besparing te kunnen doorvoeren, dan maakt u zichzelf de grootste illusies.

De studie geeft een aantal beleidsaanbevelingen die niet alleen betrekking hebben op de samenwerking. Welke zijn die aanbevelingen? Hoe kijkt u daartegenaan?

Als lid van dit Vlaams Parlement zou ik willen vragen of we binnen de 24 uur, of zelfs nu meteen, een exemplaar van deze studie kunnen krijgen. Als u het opportuun acht de pers hierover in te lichten, dan lijkt het me logisch dat ook het parlement op de hoogte wordt gebracht en over dat document kan beschikken. Ik vind ook dat we het bureau dat de studie heeft uitgevoerd, en de leden van de begeleidingscommissie op korte termijn moeten kunnen horen. Op die manier moet een discussie op gang komen over de voorliggende conclusies en suggesties.

We moeten samen met u zoeken naar de mogelijkheid tot realisatie van wat in het regeerakkoord en in uw regeerverklaring terecht werd vooropgesteld. U stelt heel uitdrukkelijk in uw verklaring dat de regering de nodige besluiten zal trekken uit de studie over de objectiveerbare verschillen in het onderwijs.

We steunen u daarbij, maar vragen u om de besluiten voldoende te stofferen. Het is in elk geval belangrijk dat u op een zinvolle manier te werk gaat. De verschillen die niet-objectief zijn, hebben niet langer een bestaansreden en moeten zo snel mogelijk worden afgebouwd. Hiervoor mogen echter geen bijkomende voorwaarden worden opgelegd waardoor partners worden gegijzeld en in een keurslijf worden gedwongen. Evenzeer als elke Belg gelijk is voor de wet, is iedere leerling in principe een even grote inspanning van de overheid waard, welke samenstelling die overheid ook mag hebben. De uitzonderingen hierop moeten gebaseerd zijn op objectieve argumenten, zoals op specifieke probleemsituaties, op het behoren tot een doelgroep of zorggebied, op de schoolgrootte of op een vrije keuze. Ik kan u reeds medelen dat de herdefiniëring van de vrije keuze in onze ogen een verdachte beweging verbergt. Dat is te merken aan een aantal eerste reacties.

Ik herhaal dat we achter de objectivering staan en ook voorstander zijn van een nieuwe financiering die niet langer gebeurt op basis van de netten of scholen, maar wel op maat van de leerlingen. Daardoor zal elke leerling evenveel waard zijn voor de overheid, tenzij objectieve redenen kunnen worden gegeven voor noodzakelijke verschillen. Ik heb hiervan reeds een paar voorbeelden gegeven. Zo moet een leerling uit het TSO of BSO uiteraard van een wat bredere infrastructuur kunnen genieten dan een andere leerling. We vinden dat evident. Ik benadruk dat de regels moeten worden gerespecteerd.

Martens

Mevrouw de minister, ik zou graag uw antwoord vernemen, want op basis ervan kan ik misschien nog een aantal politieke bedenkingen maken.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer Martens, u begon uw verhaal bij de vorige regering. Het klopt dat u toen aan de andere kant van de tafel zat. Ik ben het niet eens met uw opmerking dat de timing van het groeipad dat destijds werd uitgetekend, helemaal niet zal worden gehaald. Ik neem aan dat de minister u hierover meer zal vertellen in haar antwoord.

U verwijst naar diverse data die in de studie werden opgenomen, zoals 1 januari en 1 april. Ik ben trouwens blij dat het 1 april niet is geworden, want de studie zou misschien als een grap worden beschouwd. Over 1 januari hebben we het heel vaak gehad. We hebben hier samen over die datum gediscussieerd. We hebben de minister toen proficiat gewenst met het open debat dat ze hier met ons heeft gevoerd, waardoor bijstellingen konden worden meegedeeld aan het bureau of aan de begeleidingscommissie. Mijnheer Martens, u hebt zelf in positieve zin een bijdrage geleverd aan dat debat. Daardoor bent u er mede de oorzaak van dat de timing van ondergeschikt belang werd beschouwd. We hebben samen beslist dat we, omwille van de delicate punten, liever een goede studie wilden die we allemaal konden aanvaarden dan een snel afgehandelde studie.

Mijnheer Martens, ik heb nog een paar korte bemerkingen. Ten eerste toont u zelf aan dat u voorkennis hebt van de studie. U zegt immers dat u zich goed hebt geïnformeerd, en uit uw betoog blijkt trouwens dat u veel meer weet dan uit de pers kan worden vernomen. Ik vind het van belang, ook voor de begeleidingscommissie en voor derden, dat u wel over de studie beschikt, maar ik, als lid van deze commissie, niet. Ik veronderstel dat de andere leden de studie evenmin bezitten.

Ten tweede wijst vandaag geen enkel element erop dat de minister de studie in diskrediet zou hebben gebracht. Ik til zwaar aan uw beschuldiging.

Ten derde verbaast uw bewering me dat de voorzitter deze commissie bij hoogdringendheid bijeengeroepen zou hebben. We waren er reeds maandenlang van op de hoogte dat vandaag een vergadering mogelijk was. Deze vergadering vindt plaats

omwille van de drukke agenda. Mijnheer Martens, uw bewering dat we onder druk van de CVP bij hoogdringendheid vergaderen, houdt bijgevolg geen steek. Als het wel zo was, bent u de voorzienigheid zelve want dan wist u reeds op het ogenblik dat u uw interpellatie hebt ingediend dat de minister gisteren of vandaag de studie zou bekendmaken.

De voorzitter : Mijnheer Van Baelen, ik zal u het juiste verhaal vertellen. Het klopt dat we reeds lang wisten dat we deze week commissievergaderingen konden beleggen. Het klopt echter ook dat de CVP-fractie een vervroegde vergadering van het Bureau heeft gevraagd opdat dit interpellatieverzoek kon worden goedgekeurd en de interpellatie deze week op de agenda kon worden geplaatst. In die zin is dus wel sprake van het inroepen van enige hoogdringendheid. Het Bureau heeft welwillend gereageerd op onze vraag.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, het klopt dus dat reeds vaststond dat de commissie deze week kon samenkomen ? Het is niet zo dat we, zoals in andere parlementen het geval is geweest, bijzondere omstandigheden moeten inroepen om te vergaderen.

De voorzitter : Dat klopt, maar zonder vervroegde vergadering van het Bureau kon deze interpellatie vandaag niet aan bod komen.

De heer Gilbert Van Baelen : Eén zaak ben ik volmondig eens met de heer Martens. Ook ik ben van mening dat we op korte termijn duidelijkheid moeten krijgen over de timing voor het bespreken van de studie en over de werkwijze. De conclusie die we zullen bereiken zal door elke fractie worden gedragen. De oppositie en de meerderheid zullen worden gebonden door de conclusies. De regering heeft zich hiertoe geëngageerd in de regeringsverklaring. Ik ben er vast van overtuigd dat de regering de politieke conclusies van een meerderheid van dit parlement zal implementeren in haar beleid.

Ik wil vandaag echter nog niet vooruitlopen op het debat. Mijnheer Martens, u beschikt over voorkennis, maar ik ben niet in het bezit van de studie en kan dus niet discussiëren over de eventuele noodzaak om een aantal elementen meer of minder te wikken of om ze objectiever of minder objectief aan bod te laten komen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ook ik wil even teruggaan in de geschiedenis. Ik herinner me heel goed het tijdstip toen voor het eerst om deze studie werd gevraagd. Dat gebeurde tijdens de bespreking van het decreet over het basisonderwijs, een van de eerste decreten die na de verkiezingen van 1995 door deze commissie werden goedgekeurd. De toenmalige meerderheid wilde niet ingaan op de vraag. Het decreet Basisonderwijs vermeldde een arbitraire benadering van de 76/100-verhouding die in een bepaald tijdpad moest worden gerealiseerd op het vlak van de werkingsmiddelen.

Ik ben wel blij dat de regering op het einde van haar legislatuur onder druk van de commissie voor Onderwijs bereid werd gevonden een dergelijke studie toch aan te vatten. Dat had te maken met Tivoli-besprekingen over de bijkomende financiering voor het basisonderwijs. De heer Martens heeft er reeds op gewezen dat de studie uit twee delen bestaat. In deze legislatuur werd dan een studie aangevat om na te gaan wat nu juist die objectieerbare verschillen zijn en hoe we daarmee moeten omgaan.

Het engagement van iedereen in deze commissie, zowel van de meerderheid als van de oppositie, was dat men deze studie als een belangrijk instrument moest beschouwen om een nieuw beleid te voeren inzake de financiering. Ik hoop dat dit engagement bij iedere fractie nog even sterk aanwezig is.

Ik laat me nu niet uit over de inhoud van de studie. Ik beschik zelf over geen enkel element. Ik weet enkel wat ik uit de pers heb gehaald. Het is dan ook moeilijk om beschouwingen te formuleren en te zeggen hoe het nu verder moet. Ik wil wel heel snel over die studie kunnen beschikken, zodat we daarover in de commissie op een grondige manier kunnen discussiëren en nagaan welke besluiten we kunnen trekken om een ander beleid te voeren over de verdeling van de werkingsmiddelen in het onderwijs. Laat dit echter duidelijk zijn : we mogen deze studie niet misbruiken.

Het decreet over het basisonderwijs dateert van 1996-1997. Men had toen een verhouding 100/76 naar voren geschoven binnen een tijdpad dat zich uitstrekte over ettelijke jaren. Als we hier tot nieuwe besluiten en vaststellingen komen waarbij we correcties moeten doorvoeren, dan moeten die worden ingevoerd in een tijdpad. Het gaat daarbij niet alleen over welke middelen ter beschikking staan om correcties toe te passen, men mag ook bepaalde onderwijsvormen en -instellingen niet in een situatie brengen waarbij ze op korte termijn in

de onmogelijkheid zouden verkeren om verder onderwijs te verstrekken.

Er is iets dat me wel zorgen baart. Mevrouw de minister, toen deze studie naar voren werd geschoven, heb ik in de krant meteen een kritische houding van u waargenomen over de waarde van deze studie en of ze wel beantwoordt aan de juiste wetenschappelijke methodologie. Ik ga ervan uit dat wanneer een minister een studie aanvaardt, die studie ook beantwoordt aan de opzet en de opdracht die werd gegeven. Kunt u me verzekeren dat u deze studie erkent als een belangrijk instrument en uitgangspunt om een toekomstig beleid over de verdeling van de werkingsmiddelen tussen de scholen te realiseren ? Dit staat los van de kritische kanttekeningen die men hier en daar kan plaatsen.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, het is jammer dat we zo'n belangrijk onderwerp op een dergelijke manier in de commissie moeten behandelen. De hamvraag is te weten wanneer de parlementsleden deze studie kunnen ontvangen. In de kranten staat dat de minister bedenkingen heeft over de wetenschappelijkheid van bepaalde conclusies en indicatoren in de studie. Ik zou willen weten of het rapport wel degelijk af is. Indien dit zo is, dan moeten we het op een gedegen manier in de commissie behandelen.

In 1996-1997 werd inderdaad een tijdpad uitgetekend. Dat was op zich reeds een belangrijke stap. Ik neem aan dat men in bepaalde netten vindt dat dit te traag verloopt. Toch werd in 1996-1997 grote vooruitgang geboekt. Uit de studie moet de overheid politieke conclusies trekken, en daarvoor heeft ze een meerderheid nodig.

Ik praat hier nu echter in het luchtledige. Ik wil met de collega's eerst het rapport bestuderen vooraleer bepaalde uitspraken te doen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik sluit me aan bij de opmerkingen van de heer Van Nieuwkerke. Hij zei dat een dergelijk document beter op een andere manier wordt ingeleid in de commissie. Vorige sprekers zijn al uitvoerig ingegaan op de manier waarop de studie tot stand is gekomen en hoe de minister uitvoerig heeft gecommuniceerd over het uitstel.

De Cock

De delicate punten in deze studie zullen zeker – en ik spreek bewust in de toekomstige tijd – aan bod komen. Voor iedereen, behalve voor de heer Martens, ligt de zaak nog niet ter tafel en dus niet ter discussie. De heer Martens weet nu al zaken waarover wij ons nog niet kunnen uitspreken. We beschikken immers niet over die studie. Wat we weten, halen we uit de kranten. De discussiepunten zouden vooral een aanzet moeten zijn om een volwassen debat in de commissie te voeren. De ervaring van de afgelopen twee jaar in deze commissie geeft mij de garantie dat dit zal gebeuren.

Inhoudelijk kan ik niet reageren. We beschikken niet over de gegevens om dat te doen. Ik wens de zaak dan ook niet op te kloppen.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ook wij hebben geen informatie. We zullen ons te gepasten tijde, wanneer de zaak uitvoerig wordt behandeld, uitvoerig in dit debat mengen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, ik heb toch wel enkele opmerkingen op wat hier al werd verkondigd. Ik beschik over geen enkele studie, maar ik heb deze morgen wel de kranten gelezen. 'Maar Marleen Vanderpoorten vecht de resultaten van de studie aan'. Het gaat over een studie die we dus nog niet gekregen hebben, en nog niet gelezen. 'Ze zegt dat de studie enkel een aantal trends aangeeft, maar niet betrouwbaar is wanneer er cijfers worden aangehaald.' Verder kunnen we nog lezen : 'De langverwachte studie naar de objectieerbare verschillen in het onderwijs is klaar, maar wordt door Vlaams minister van Onderwijs, Marleen Vanderpoorten, niet op applaus onthaald.'

Mijnheer de voorzitter, is het verkeerd te wensen dat de minister, vooraleer ze deze uitspraken aan de pers doet, de commissie voor Onderwijs op de hoogte zou brengen van deze volledige studie ? Mijns inziens is dat de evidentie zelve.

De voorzitter : Ik heb intussen al aan de minister gevraagd om die studie onverwijld te onzer beschikking te stellen. Ze heeft toegezegd om dat op een digitale manier te laten gebeuren. Op die manier kunnen we dan heel snel voor iedereen een gedrukt exemplaar van de studie ter beschikking laten stellen. Dat zal misschien niet binnen de eer-

ste 24 uur zijn, maar het zal toch zeer snel gebeuren.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, het is wel interessant om dat via digitale weg of via een website te kunnen lezen, maar het is echt nodig dat we dit als gedrukt stuk krijgen.

De voorzitter : Dat bedoelde ik ook. Intussen wordt het al ter beschikking gesteld op de website.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het belangrijkste deel van de gestelde vragen gaat over de vertraging die de studie heeft opgelopen en over het al dan niet in twiifel trekken van de resultaten van de studie door mijzelf. Ik zal de algemene situatie schetsen waarin de studie is uitgevoerd, om zo tot een duidelijk beeld te komen. Daarna kunnen we dan tot verdere afspraken komen over de behandeling ten gronde van deze studie.

Een aantal factoren kunnen de vertraging van de studie betreffende de objectieve verschillen verklaren. Het is inderdaad zo dat er de voorbije maanden regelmatig werd gevraagd naar de stand van zaken. We hadden ook zelf liever gehad dat men de oorspronkelijke timing had kunnen aanhouden, maar door omstandigheden was dat niet mogelijk.

De opdracht werd toevertrouwd aan de firma Deloitte & Touche via een overheidsopdracht, via een procedure van algemene offerteaanvraag. Dit hield in dat de minimale termijnen uit de wetgeving inzake overheidsopdrachten uiteraard in acht moesten worden genomen. De inschrijvingen werden geopend op 15 maart 2000. De gunningsbeslissing werd door mij genomen op 14 april 2000 en na gunstig advies van de Inspectie van Financiën medegedeeld aan de inschrijvers op 9 mei 2000.

De goedgekeurde offerte ging uit van de opstart van het onderzoek begin mei 2000 en ging ook uit van de veronderstelling dat de oplevering eind december 2000 zou kunnen gebeuren. Het onderzoek werd echter begeleid door een begeleidingscommissie, waarvoor voor de start deskundige en beschikbare experts moesten worden gezocht. Op 13 juli 2000 was deze begeleidingscommissie samengesteld, en een week later werd het onderzoek gestart. De opstartfase zorgde op die manier voor een vertraging van bijna drie maanden. Daarbij is het ook belangrijk te weten dat in de startfase een proefenquête in de scholen was gepland. Deze proefenquête was een instrument waarop de eigen-

Vanderpoorten

lijke enquête zou worden gesteund. Door de zomervakantie kon pas eind augustus 2000 worden gestart met deze proefenquête.

Bij de uitvoering van de enquête in de scholen bleek, ondanks bijzondere inspanningen om de responsgraad te maximaliseren, dat de respons in bepaalde sectoren te klein was om relevante conclusies te kunnen trekken. Het steekproefonderzoek werd daarom aangevuld met een bijkomende steekproef in die sectoren waar de responsgraad problematisch laag was. Dit kon alleen gebeuren via een addendum bij de overeenkomst, dat dezelfde procedure moest doorlopen als de eerdere gunningsbeslissing. Naast een extra budget resulteerde de uitvoering van de bijkomende steekproef in een verlenging van de uitvoeringstermijn tot 15 juni 2001.

De lezing van het eindrapport in de begeleidingscommissie werd gespreid over een paar vergaderingen, waarbij de leden van de begeleidingscommissie terecht beslisten vooraf enige tijd te vragen om het zeer uitgebreide eindrapport – ongeveer 500 bladzijden – grondig te lezen. Medio juli 2001 werd het rapport aan mezelf gepresenteerd.

Na deze presentatie rezen er verschillende vragen, waaronder een aantal belangrijke vragen van fundamenteel methodologische aard over de statistische relevantie van de steekproef. Voor het gesubsidieerd vrij basisonderwijs was immers slechts gewerkt met een staal van 3,5 percent – 48 scholen -, na uitbreiding van de steekproef en na een extra oproep en bevraging. Over deze problematiek heb ik advies gevraagd aan twee externe experts. Had ik dat niet gedaan, dan had ik nog veel meer kritiek gekregen. Op basis van deze adviezen werden vragen gesteld aan de onderzoekers. Vanwege de vakantie konden de onderzoekers hier pas eind augustus 2001 op antwoorden. Welke die vragen zijn, valt slechts zinvol te beantwoorden bij een algemene bespreking van het eindrapport zelf. Er waren vragen over de representativiteit van de steekproef en over de statistische methode, en er was een reeks inhoudelijke vragen bij diverse themaonderdelen van het eindrapport. Deze vragen zijn intussen beantwoord. Ik stel voor om ze samen met het rapport over te maken aan de commissie.

Het zou niet opportuun zijn om de belangrijkste conclusies te bespreken buiten de gehele context van het onderzoek, met inbegrip van de methodologische uitgangspunten. Het zou jammer zijn de

conclusies van het onderzoek te herleiden tot enkele algemene uitspraken.

Afgezien van deze methodologische opmerkingen kunnen uit het voorlopig rapport toch een aantal belangrijke tendensen worden opgemaakt. De pedagogische kosten blijken vrij gelijklopend te zijn over de netten heen. De scholen van het vrij gesubsidieerd onderwijs beschikken over significant minder middelen dan die van het Gemeenschapsonderwijs, en ook over minder middelen dan die van het officieel onderwijs als de extra middelen van gemeenten en provincies worden meegerekend.

Er zijn grote verschillen inzake energiekosten, vooral in het Gemeenschapsonderwijs. De personeels- en de investeringsuitgaven liggen veel hoger in het officieel gesubsidieerd onderwijs, voornamelijk in het secundair onderwijs. De extra middelen van de inrichtende machten van het officieel gesubsidieerd onderwijs gaan van 40.000 frank per leerling in het basisonderwijs tot bijna 100.000 frank in bepaalde gevallen in het secundair onderwijs. Er wordt gepleit voor een verschuiving van middelen van het secundair onderwijs naar het basisonderwijs.

De schoolinfrastructuur is slecht. Het ergst is het gesteld in het secundair onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs. De administratieve en wettelijke verplichtingen ten slotte liggen hoger in officiële scholen dan in het vrij onderwijs.

Uw vierde vraag gaat over de budgettaire consequenties en de implicaties voor het groeipad. De onderzoekers hadden alleen de opdracht de objectieerbare en niet-objectieerbare verschillen te kwantificeren. Uit het vaststellen van niet-objectieerbare verschillen kunnen uiteraard meerdere budgettaire conclusies worden getrokken.

De vraag naar de gevolgen voor de financieringsregeling en de eventuele overgangmaatregelen dient door de beleidsverantwoordelijken te worden beantwoord, en zal het voorwerp zijn van discussie bij de bespreking van dit eindrapport en daarna in het parlement. Bovendien kan de discussie over de werkmiddelen mijns inziens niet worden gevoerd zonder de discussie over de hele organisatie van het onderwijslandschap.

Het groeipad naar de 100/76-verhouding blijft behouden. Het werd tijdens deze regering al versneld. Het groeipad dat door de vorige regering werd uitgetekend, betekende een stijging van de middelen voor het basisonderwijs van 215 miljoen frank naar 3,101 miljard frank. Deze regering verhoogde het

Vanderpoorten

groeipad reeds éénmaal met 399 miljoen frank, tweemaal met 250 miljoen frank, en verder met de 800 miljoen frank waarin is voorzien in CAO VI vanaf volgend jaar. Dat betekent een extra van 1,86 miljard frank. De regering wil dus alleszins rekening houden met de financiering van het onderwijs en met de verschillen daarin.

Terwijl dat groeipad wordt gevolgd, moeten we de kans grijpen om, naar aanleiding van deze studie, een debat ten gronde te voeren over de richting die we uit willen met het onderwijs en met de kwaliteit ervan. Ik herhaal mijn oproep aan elke actor van het onderwijslandschap om constructief aan dit debat deel te nemen. We kunnen wel conclusies trekken uit de studie, maar het is essentieel dat het veld geraadpleegd wordt. In eerste instantie moeten de inrichters en de organisatoren van het onderwijs geraadpleegd worden. Zij kunnen op basis van hun ervaring suggesties doen voor een efficiënt gebruik van de middelen voor het onderwijs.

Een belangrijke conclusie van de studie is overigens dat er in Vlaanderen wel voldoende middelen naar het onderwijs gaan, en dat dat onderwijs van goede kwaliteit is, maar dat er een hopeloze versnippering is van de middelen. Te vaak staan de drie netten naast elkaar en jagen ze elkaar op in een ongezonde concurrentiestrijd.

Daarmee is echter niets gezegd over de waarde van pedagogische projecten. Voor mij is het juist een rijkdom dat scholen verschillen van pedagogisch project en van karakter. Voor de ouders is het goed dat ze daar hun schoolkeuze op kunnen baseren.

Het staat als een paal boven water dat we moeten streven naar meer samenwerking. Wie denkt dat dat niet hoeft, ontkent de realiteit. Bijvoorbeeld in het technisch secundair onderwijs en het beroepssecundair onderwijs ontstaat stilaan een moeilijke situatie. De apparatuur en de machineparken worden zo duur dat het een illusie is ze in de toekomst nog in alle scholen apart in te richten. Er zal samenwerking moeten zijn tussen scholen onderling, en tussen het onderwijs en de bedrijfswereld. In het basisonderwijs zal de samenwerking van een andere aard zijn, maar ook daar getuigt men op het veld van meer creativiteit en goede wil dan op andere plaatsen.

Laat ons dus het debat ten gronde voeren naar aanleiding van deze studie. Ze zal ter beschikking gesteld worden van de commissieleden.

Mijnheer Martens, over de berichten in de pers wil ik nog opmerken dat ik massaal door de pers werd gecontacteerd op het moment dat uw interview in de krant verscheen, waarin u zei dat er gezien de objectiveerbare verschillen 17 miljard frank zou nodig zijn voor het vrij onderwijs. U kunt mij dus niet verwijten het vuur aan de lont te hebben gestoken.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, mijns inziens worden hier een aantal zaken door elkaar gehaald. U hebt op een bepaald ogenblik vier of vijf journalisten op uw kabinet ontvangen. (*Opmerkingen van minister Marleen Vanderpoorten*)

Mevrouw de minister, dit is wel gebeurd. Ik kan u de namen van die journalisten geven. Minstens twee van de toen uitgenodigde journalisten zijn hier momenteel in de zaal aanwezig. Hoe kunt u dit ontkennen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Martens, dat interview is twee of drie weken geleden verschenen.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, dit is tijdens dit gesprek aan bod gekomen. Ik wil dat u tegen de leden van het Vlaams Parlement hetzelfde zegt als tegen journalisten. Indien dit een voorbeeld is van het besef van de openbaarheid van bestuur van deze Vlaamse regering, dan ben ik zeer bezorgd om de ontwikkeling van onze democratie en om het respect dat u, als minister, voor het Vlaams Parlement opbrengt.

Hoewel de doelstellingen van deze studie duidelijk zijn, heb ik de indruk dat de minister in haar antwoord een aantal zaken door elkaar heeft gehaald. Deze studie is nog tijdens de vorige legislatuur besteld. Dit initiatief is toen onder druk van deze commissie genomen. Mijn eigen fractie, die zeer kritisch stond tegenover het gevoerde beleid, heeft hier toen een grote rol in gespeeld. De toenmalige Vlaamse regering heeft vaak met mijn fractie moeten onderhandelen om een breuk te vermijden.

Ik beweer niet dat de studie er enkel omwille van de druk van mijn fractie is gekomen, het is enkel een element dat hierin een rol heeft gespeeld. Men kan dit overigens in de verslagen van de commissievergaderingen nakijken. Mijn fractie heeft deze studie steeds gesteund. Wij hebben hier constructief aan meegewerkt.

Martens

De studie moest objectieve verschillen in kaart brengen. De vraag was op welke punten definieerbare en kwantificeerbare verschillen konden worden vastgesteld. Mijn fractie is steeds bereid geweest om uit de resultaten van de studie de nodige consequenties te trekken.

Binnen het kader van de scholen waarvoor ze opteren, moet het mogelijk zijn de middelen op een objectieve basis aan de leerlingen toe te wijzen. Dit is evident. We moeten evenwel een zuivere discussie voeren. Het is niet zinnelijk om deze discussie te verruimen tot een discussie over het onderwijslandschap, over hertekeningen of over netvervaaging. Zoals in de opdracht duidelijk is gedefinieerd, betreft deze studie de objectieve verschillen.

We weten allemaal dat de studie een aantal elementen niet omvat. De kostprijs van het onderwijs komt in de studie niet aan bod. Indien de minister zegt dat er voldoende geld is of dat het onmogelijk is om meer geld te vinden, dan zijn dit politieke appreciaties zonder wetenschappelijke onderbouw. De studie bevat geen elementen die hiernaar verwijzen.

Dergelijke politieke appreciaties zijn afhankelijk van de gemaakte keuzes. Indien de minister geld wil besteden, kan ze dit geld niet voor andere zaken reserveren. Dit zijn echter politieke keuzes.

De minister mag zich niet verbergen achter twee zinnetje. Misschien bevat de studie in dit verband nog meer zinnen. Ik beschik tenslotte niet over de volledige studie. Ik beschik wel over belangrijke onderdelen van de studie. Ik kan immers niet verdragen dat ik als lid van het Vlaams Parlement mijn rol niet kan vervullen. Ik heb er geen problemen mee dat de minister met het grote publiek wil communiceren. Het debat moet tegelijkertijd echter ook in het Vlaams Parlement kunnen worden gevoerd. Ik heb een plicht te vervullen tegenover de ouders, tegenover de inrichtende machten en tegenover de leerkrachten. Het is mijn taak om hun belangen hier te behartigen. Deze mensen moeten eerlijk en objectief worden behandeld.

Hoewel de heer Van Baelen het ontkent, heb ik het gevoel dat de minister probeert een sfeer van verdachtmakingen rond de studie te creëren. De heer Van Baelen weigert blijkbaar om de feiten onder ogen te zien.

De minister stelt zich vragen bij de representativiteit van de studie. Ik heb contact opgenomen met

mensen die deze studie hebben opgevolgd. Volgens hen betreft het hier een studie van uitzonderlijk hoge kwaliteit.

De studie is gebaseerd op een zeer ruime steekproef. Ook op budgettair vlak zijn minstens tien percent van de leerlingen in elk net aan bod gekomen. Bovendien is er een goede spreiding van de steekproef, waarbij zowel grote steden als kleine dorpen, zowel stedelijke als landelijke gebieden en scholen van diverse types en met diverse kenmerken aan bod zijn gekomen. Alle verschillende onderwijsvormen zijn voldoende in aanmerking genomen. Men heeft een voor zijn statistische deskundigheid vermaarde professor van de Vrije Universiteit Amsterdam gemobiliseerd om de studie onder de loep te nemen. Volgens hem gaat het hier om een wetenschappelijk zeer interessante studie.

Ik begrijp dat de conclusies van deze studie op een aantal vlakken vervelend zijn. Dit betekent echter niet dat deze conclusies niet moeten worden getrokken. Ik heb er geen problemen mee het debat op een ander moment ten gronde te voeren, maar ik wil niet dat nu een sfeer wordt gecreëerd die het voeren van het debat in de toekomst onmogelijk maakt.

De essentie van het debat is dat elke leerling in Vlaanderen dient te krijgen waar hij recht op heeft. We moeten hierbij het gelijkheidsbeginsel hantieren. We moeten met andere woorden een budget definiëren in functie van de leerling. In het kader van specifieke behoeften kan dit budget eventueel nog worden gecorrigeerd.

Het uitgangspunt dat iedere leerling gelijk is, staat los van deze studie. Iedere Belg is gelijk voor de wet. Wat financiering betreft, moet ook iedere leerling gelijk zijn. Dit lijkt me een logisch uitgangspunt. Indien objectieve verschillen hier een rol in spelen, dan moeten we hier rekening mee houden.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, ik vind dat zich in deze commissie voor Onderwijs surrealistische taferelen afspeelen. Ik zou de heer Martens willen vragen hoe hij aan zijn kennis over deze studie komt en of hij misschien contact heeft gehad met leden van de begeleidingscommissie. *(Opmerkingen)*

De heer Luc Martens : Als de minister journalisten kan inlichten, dan vind ik dat ik me als parlements-lid ook kan laten inlichten.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, ik vraag dat u een onderzoek doet naar de oorzaak hiervan.

De voorzitter : Het is niet mijn taak na te gaan wat individuele parlementsleden in hun schild voeren. Dat behoort tot de verantwoordelijkheid van elk lid.

De heer Luc Martens : Ik heb de indruk dat in bepaalde partijen bepaalde Gestapo-praktijken nog steeds worden gepropageerd.

De heer Eric Van Rompuy : Is dat de nieuwe SPA ?

De heer Luc Martens : Wat u daar schenkt is geen klaar water. Het bruist ook niet : zoals u het formuleert, blijft het op de maag liggen.

De heer Pieter Huybrechts : Dat belette de CVP toch niet om in de vorige zittingsperiode met de SP in bed te kruipen.

De heer Luc Martens : Mijnheer Huybrechts, het is duidelijk waar u in de eerste plaats aan denkt. Dat zegt dan iets over u, maar het is niet waar wij in de eerste plaats aan denken.

Mevrouw de minister, het uitgangspunt zal de vraag zijn of we voldoende middelen hebben. Die discussie zullen we moeten voeren. Indien er niet voldoende middelen zijn, zullen er harde conclusies moeten worden getrokken. Ik vind het belangrijk dat u de moed en de kracht zou hebben om de correcties te realiseren waarvan wetenschappelijk is aangetoond dat die er moeten zijn. Daarover ben ik echter bezorgd. Tot nu toe heb ik bij u geen moed en kracht gezien om dit soort gevolgtrekkingen te maken. De vraag die de heer De Meyer straks zal stellen, illustreert eens te meer hoe u alle mogelijke drollen in uw handtas laat plaatsen, waardoor u niet kunt doen wat het Vlaamse onderwijs en de Vlaamse leerlingen en ouders van u verwachten. Ik ben bang dat u dit op de lange baan wilt schuiven, dat u de vis wilt verdrinken. Wij zullen echter hard blijven hameren op het belang van deze studie, daar het hier gaat over de principes van rechtvaardigheid en gelijke behandeling.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik wil iets minder pathetisch zijn, maar toch maak ook ik me zorgen. De minister zei daarnet dat de context van het onderzoek mee in overweging moet worden genomen bij het lezen van de conclusies. Als ik de kritische op-

merkingen over de methodologie hoor formuleren, ben ik bevreesd dat we verzanden in een debat over de waarde van dit onderzoek en dat we het onderzoek niet meer als instrument kunnen gebruiken om een beleid uit te tekenen. Dat impliceert dat we niet meer in staat zouden zijn om de uitgangspunten van het regeerakkoord te realiseren.

We hebben vooraf duidelijk geformuleerd waar die studie over moest gaan. Ook de methodologie was vooraf gekend. Misschien is het naïef, maar ik ga ervan uit dat, als de minister en haar raadgevers deze studie dan ook aanvaarden als beantwoordend aan de opdracht, we de studie en haar conclusies als kwalitatief verantwoord kunnen hanteren. Zo kunnen we het werkelijke debat voeren, namelijk over de vraag hoe men kan ingrijpen om bepaalde verschillen te corrigeren die misschien moeten worden gecorrigeerd.

Het vaststellen van objectiveerbare verschillen houdt niet automatisch een budgettaire consequentie in. Het kan best zijn dat er verschillen worden vastgesteld die we moeten trachten weg te werken. Het gemeenschapsonderwijs wijst bijvoorbeeld vaak op het feit dat het alle leerlingen verplicht moet inschrijven. De vraag rijst of die verplichting niet aan elke vorm van gefinancierd onderwijs in Vlaanderen moet worden opgelegd. Zo heft men een verschil op. Objectiveerbare verschillen kunnen dus soms een budgettaire consequentie hebben, maar we moeten in deze commissie ook debatteren over de vraag of het in stand houden van bepaalde verschillen wel gerechtvaardigd is. Hopelijk zal die discussie kunnen. Dit overstijgt de louter budgettaire discussie. Het komt neer op het opnieuw bekijken van het onderwijslandschap, of bepaalde elementen erin. Als de studie aangeeft dat de versnippering van de middelen een probleem is, dan moeten we zoeken naar middelen om die tegen te gaan. Een loutere discussie over de vraag wie meer moet hebben ten opzichte van de andere lijkt me een vertekening van de doelstellingen van dit rapport, maar natuurlijk moeten ook de budgettaire gevolgen elementen zijn in het debat.

Ik beschik niet over de inhoud van dit rapport, maar ik wil waarschuwen voor populisme. De heer Martens stelt dat iedere leerling evenveel waard is, zodat er dus evenveel middelen tegenover moeten staan. Ik wil het volgende stellen : iedere leerling heeft recht op eenzelfde kwalitatief onderwijs. Dat moet het uitgangspunt zijn. Dat verhoudt zich niet steeds recht evenredig tot het budget. Zo zal een school een behoefte hebben aan een basisinfrastructuur om kwalitatief onderwijs te bieden. Of

Sannen

die school nu 200 of 300 leerlingen telt, die basisinfrastructuur zal er sowieso aanwezig moeten zijn. Ik vind de benadering van de heer Martens dus iets te rechtlijnig en te populistisch. Het lijkt me niet de juiste benadering. De kwaliteit van het onderwijs moet voor ieder Vlaams kind op dezelfde wijze gegarandeerd blijven. Dat lijkt me rechtvaardig.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik wil nogmaals benadrukken dat de SP-fractie achter deze studie staat. We beschouwen het als een instrument voor een breed debat. Ik ben het echter ook eens met de minister dat dit ook afhangt van de wijze waarop we dit onderwijslandschap verder gaan structureren en organiseren. Ik vind het belangrijk dat er diverse pedagogische projecten bestaan. Dat kan inderdaad een rijkdom betekenen, maar in de discussie moet de vraag naar de openheid van bepaalde pedagogische projecten ook mee in overweging worden genomen.

Wij zijn bereid om te discussiëren, aan de hand van die studie, maar hoe dat landschap er zal uitzien is belangrijk. Ook moet er een politieke meerderheid zijn voor het nemen van bepaalde beslissingen. Men laat hier uitschijnen alsof die studie, als ze eenmaal is afgewerkt en goedgekeurd, ook geïmplementeerd zal worden. Dit is mijns inziens een naïeve voorstelling van de zaken.

We moeten elkaar met argumenten overtuigen van wat uiteindelijk de goede beslissing moet zijn, maar zolang er geen document voorhanden is, is er geen mogelijkheid tot discussie. Daarom vraag ik nogmaals om zo snel mogelijk over die studie te kunnen beschikken.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, hierbij formuleer ik de oproep om deze studie ten gronde te bespreken op het geëigende ogenblik. Zoals de zaken er nu echter voor staan, bevindt het serene aspect van het onderwijsdebat zich in deze commissie wel bijzonder sterk in het defensief. Het lijkt er wel op alsof sommige leden van deze commissie in deze materie bereid zijn om het middel van het politiek equivalent van de tactiek van de verschroeiende aarde te hanteren.

Al het andere bestempel ik als randverschijnselen die de aandacht van de sérieux van het inhoudelijke debat dreigen af te leiden.

Ik sluit me dan ook graag aan bij de oproep van de heer Sannen om af te stappen van deze populistische benaderingswijze. Iedere leerling heeft recht op zo goed mogelijk onderwijs, resulterend in een geleidelijke verandering van wat historisch gegroeid en soms scheefgegroeid is.

Tot slot wil ik nogmaals beklemtonen dat we nood hebben aan een sereen debat.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : In tegenstelling tot de heer Martens beschik ik over geen enkel element – zelfs niet over capita selecta – van dat rapport dat door de minister zelf een 'voorlopig rapport' wordt genoemd. Maar als dat rapport nog voorlopig is, wanneer is het dan definitief ?

En wie heeft het recht om dat rapport, dat misschien wetenschappelijk gefundeerd is, in vraag te stellen ? Ligt dat recht bij de minister en de regering, of ligt het bij het parlement ? Zou het niet beter zijn ons eerst daarover uit te spreken ?

Beschouwen we dit rapport wel als een goed rapport ? Het antwoord op die vraag kunnen we echter pas geven als we er inzage in hebben gekregen. We moeten trouwens eerst nog het antwoord krijgen op de vraag aan wie het toekomt het rapport al dan niet af te wijzen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Ik ben weliswaar geen lid van deze commissie, maar ook ik heb deze morgen op de radio gehoord en in de kranten gelezen dat de minister de resultaten van dit rapport aanvecht. Zij heeft publiek verklaard dat de studie bepaalde trends aangeeft, maar niet betrouwbaar is en niet door haar op applaus wordt onthaald. Had zij die studie niet eerst met ons moeten bekijken en pas dan haar conclusies moeten trekken ? Eigenlijk heeft ze door haar verklaringen die studie op voorhand verdacht gemaakt.

Er zijn in die studie duidelijk objectieerbare verschillen vastgesteld. Het is bijvoorbeeld duidelijk dat een leerling uit het gemeenschapsonderwijs veel meer kost dan een leerling uit het vrij gesubsidieerd onderwijs. Die objectieerbare verschillen

Van Rompuy

kunnen uitmonden in een prijskaartje van 17 miljard frank.

Ik heb de indruk dat de meerderheid schrik heeft voor dit debat, nu zwart op wit bewezen is dat er inderdaad objectiveerbare verschillen zijn en dat het onderwijs bekaaid uit de begroting gekomen is. De regering heeft 20 miljard frank over voor de aanschaffing van het kijk- en luistergeld, maar de onderwijzers moeten wel 3 jaar langer werken om één miljard te kunnen besparen. Minister Vanderpoorten beschikt dus in de volgende jaren niet over de middelen om een en ander recht te trekken. Dat is precies de grond van de zaak.

Daarnaast is er nog de ideologische discussie waarbij minister Vanderpoorten van meet af aan zegt dat netoverschrijdende samenwerking het antwoord is. In die studie staat duidelijk dat het niet om de netten gaat, maar u brengt daarbij toch uw eigen verhaal, namelijk dat het antwoord van minister-president Dewael op alle onderwijsproblemen de netoverschrijdende samenwerking is. Dat is dus niet het geval en dat staat haaks op wat in die studie gezegd wordt.

Mijnheer Sannen, dit brengt u in een moeilijke positie. U probeert altijd het vrije katholieke onderwijs te verdedigen, maar hier zit u tussen twee stoelen.

De heer Ludo Sannen : Ik zit comfortabel.

De heer Eric Van Rompuy : U zit niet comfortabel. U hebt altijd gepleit voor meer geld voor onderwijs, geld dat er niet is.

Deze regering zal het heel moeilijk hebben om de implicaties van deze studie waar te maken. Wij, de CD&V-fractie, zullen in de volgende maanden van deze scheeftrekkingen op het vlak van 'elke mens telt, elke leerling telt' ons strijdpunt maken.

Het is toch ongelooflijk dat een minister conclusies trekt uit een door haar zelf bestelde studie vooraleer het parlement in kennis is gesteld van de resultaten van deze studie. Ze verklaart dat de studie slecht is en dat ze in ieder geval niet van plan is extra geld op tafel te leggen voor één net of één niveau. Verder verklaart ze, ik citeer : 'Wie nog denkt verder te kunnen gaan zonder samen te werken, staat niet met beide voeten op de grond. Let wel, ik wil niet raken aan het pedagogisch project.'

Eigenlijk zegt ze dat de netoverschrijdende samenwerking het antwoord is, maar dat is niet juist. De objectiveerbare verschillen hebben aangetoond dat een bepaald net veel goedkoper is dan het andere. Samenwerking kan enkel maar tot nog meer kosten leiden, tenzij men de discussie ten gronde voert.

Ik ben geen lid van deze commissie. Als ik de verschillende woordvoerders van de meerderheidspartijen bezig hoor, dan ben ik ontgoocheld. Ze durven het debat niet aan te gaan, want ze hebben het geld niet. In een debat zullen ze een antwoord moeten geven dat er eigenlijk geen is, en dat weten ze ook.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik had wat schrik van de vraag van de heer Van Nieuwerkerke. Nu echter blijkt dat de heer Van Rompuy, net zoals de heer Martens, toegeeft dat de CVP de gehele studie of toch een gedeelte in haar bezit heeft. Beiden laten ook duidelijk uitschijnen dat interne bronnen hen hebben geïnformeerd. Dat moet wel, want anders kunnen ze niet zeggen wat ze hier hebben gezegd.

Ik ben lid van de meerderheid, ik behoor tot dezelfde politieke fractie als de minister, maar ik beschik niet over die studie. Alle parlementsleden moeten op een correcte – dat is : op eenzelfde – manier worden behandeld. Dan pas kan in de commissie op een correcte wijze worden gedebatteerd, op basis van een afgesproken timing, en in overleg met het kabinet en het onderzoeksbureau.

Hier verneem ik van de heer Van Rompuy dat we het debat uit de weg gaan. Dat is absoluut onjuist. Er is afgesproken dat elke fractie van meerderheid en minderheid haar standpunt zou bepalen op basis van de resultaten van deze studie. Ook mijn fractie zal de regering wijzen op deze verbintenis, die trouwens in het regeerakkoord is opgekomen. Vandaag wil ik niet vooruitlopen op dat standpunt, want ik heb de studie nog niet ingekeken. Ik kan dus nog niet zeggen of ik al dan niet, en in welke mate, een bepaald voorstel zal steunen.

De heer Van Rompuy moet er in deze commissie mee ophouden de parlementsleden van de meerderheid te verwijten dat we het debat niet durven aangaan. De voorbije twee jaar zijn we in deze commissie geen enkel gevoelig onderwerp uit de weg gegaan. Er is steeds zeer diepgaand gedebatteerd. Als de heer Van Rompuy wil dat hierover in de partijcenaakels wordt gedebatteerd, om daarna hier nog enkel een standpunt mee te delen, dan is dat zijn keuze. Hij doet er alles aan om me zo ver

Van Baelen

te krijgen om zijn spoor te volgen, maar dat zou de parlementaire democratie ondergraven.

De heer Luc Martens : Ik heb er geen problemen mee dat de minister de studie opvolgt en onderzoekt in de schoot van het kabinet, maar ik heb wel problemen met het feit dat buitenstaanders worden ingelicht en worden gevraagd om daar nog niets over te publiceren. De betrokkenen hebben me dat zelf meegedeeld. Op dat ogenblik had ik de plicht om mezelf te informeren.

Minister Marleen Vanderpoorten : In De Standaard van 5 september lezen we uitspraken van de heer Martens. In de titel wordt verwezen naar het bedrag van 17 miljard frank. Dat was de aanleiding om een aantal journalisten te informeren.

De heer Luc Martens : Dat is niet juist.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat is op 5 september, 's avonds, gebeurd. We kunnen dat verifiëren.

De heer Luc Martens : Pas toen een journalist of een journaliste me heeft gezegd dat hij of zij waren uitgenodigd, achtte ik het opportuun te eisen dat in het parlement klaarheid zou worden geschapen. U kunt me dat niet kwalijk nemen. Ik ben blij dat de heer Sannen me daarin bijtreedt. Populisme is me vreemd.

Het uitgangspunt is juist, en dat staat los van de eventuele conclusies. Ieder van ons zal op basis van zijn of haar mensbeeld de criteria moeten verduidelijken waarop we deze studie zullen moeten beoordelen. Ik heb daarover geen onduidelijkheid geschapen. Iedereen is het erover eens dat eenieder recht heeft op kwaliteitsvol onderwijs. Ik vraag dat de regering de studie overhandigt en ze met ons bespreekt zonder de resultaten ervan te verdrinken in bredere debatten. Dat zou immers een voorwendsel kunnen zijn om niets te doen, want de regering beschikt niet over middelen om op te treden. Wat we van bij het begin van deze regeerperiode hebben gezegd, komt uit : de budgettaire noden worden onderschat. We krijgen almaar meer gelijk, want het beleid van de meerderheid raakt steeds meer verlamd.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik stel opnieuw vast dat de discussie aanmoddert. De CVP heeft

voorkennis, en die komt van mensen in de begeleidingscommissie. (*Opmerking van de heer Luc Martens*)

Ik zou willen weten hoe het komt dat de CVP wel voorkennis heeft, en de andere democratische partijen niet.

De voorzitter : Dat moet u zelf onderzoeken. Ik acht me niet geroepen om dat in uw plaats te doen.

De heer Luc Martens : Mijnheer Van Nieuwkerke, de kiezer zal u wel van antwoord dienen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, ik heb veel moeite met de bewering van de heer Van Rompuy dat we schrik zouden hebben van het debat ten gronde over de studie, laat staan dat we dat debat zouden weigeren. Niets is minder waar. De voorbije twee jaar hebben we hier bewezen dat we met kennis van zaken hoogstaande debatten kunnen voeren. We zullen dat ook over dit onderwerp doen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, toen we nog in de oppositie zaten, hadden we al om deze studie gevraagd, want het debat over de werkingsmiddelen gaat iedereen aan. In het verdelven van de middelen was de discussie over de onrechtvaardige verschillen tussen de netten steriel. Daardoor is deze studie er gekomen. Ik hoop nu ook dat we het debat kunnen voortzetten. Ik vraag aan de minister om heel duidelijk te zijn en de conclusies te aanvaarden als waardevol, want anders wordt het debat gehypothetheerd.

Ik hoop ook dat de heer Martens zich van de heer Van Rompuy distantieert. De manier waarop de heer Van Rompuy het woord voert, is op korte termijn en/of electoraal gezien misschien nuttig, maar hij levert allesbehalve een serene bijdrage. Als dat de toon van het debat wordt, dwingt hij ons om zonder de oppositie over de conclusies te praten. Dat zou een slechte zaak zijn. Ik vind dat dit debat de grenzen van oppositie en meerderheid moet overstijgen. Dat hebben we in de vorige legislatuur al gevraagd. Deze kwestie sleept al decennia aan, we moeten er eindelijk een eind aan maken.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer Sannen, u weet perfect dat we op de meest constructieve manier

Martens

aan de voorbereidende fase hebben meegewerkt. De minister stond daarvoor open. Ik ben mijn beoogd daarmee begonnen en dat was gemeend. De minister verkiest dat de mensen menen wat ze zeggen, wel, ik meen wat ik zeg. We hebben geen enkele andere ambitie dan constructief mee te werken, maar met respect voor de oorspronkelijke doelstellingen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Iedereen beweet dat we het debat niet kunnen voeren, maar intussen duurt het al een uur. Voor alle duidelijkheid : de studie is intussen wel aanvaard, na de bijkomende antwoorden.

Ik treed de heer De Cock bij. Wij zijn absoluut niet bang voor het debat, integendeel, ik wil het debat ten gronde voeren. De studie zegt helemaal niet : geef zoveel geld aan een net en daarmee is de kous af. De studie bevestigt dat er verschillen zijn, en dat wisten we al. Als u de studie leest, zult u merken dat een van de belangrijkste conclusies is : voer het debat ten gronde en stuur zoveel mogelijk aan op samenwerking.

Ik nodig u uit voor een constructieve discussie.

De voorzitter : Collega's, ten eerste moeten we zo snel mogelijk beschikken over de conclusies en over het rapport zelf. Ten tweede moeten we dringend een inhoudelijke discussie voeren.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verhoging van de instapleeftijd in het stelsel TBS 55+ van 55 jaar tot 58 jaar

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de verhoging van de instapleeftijd in het stelsel TBS 55+ van 55 jaar tot 58 jaar.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, de manier waarop deze maatregel werd genomen, is voor ons opnieuw een regelrechte provocatie. Er moet ernstig werk worden gemaakt van de herwaardering van het lerarenberoep. Dit kan onder andere door soepele uitstapmogelijkheden, door de versoepeling van de deeltijdse TBS, maar evenzeer door omstandigheden te creëren waardoor een baan in het onderwijs boeiend en uitdagend blijft.

Mevrouw de minister, u geeft met deze maatregel een verkeerd signaal. Voor de herwaardering van het onderwijsambt is het noodzakelijk samen creatief en constructief te zoeken naar manieren om mensen te motiveren om te blijven kiezen voor een lerarenjob. Deze maatregel miskent op een flagrante manier dat het lerarenberoep een stresserend beroep is dat van veel leerkrachten zowel emotioneel als fysiek een zware inspanning vergt.

Deze maatregel is een woordbreuk. Er werd bij de onderhandelingen over de CAO VI afgesproken om zo'n maatregel niet aan de orde te stellen. Deze maatregel gaat voorbij aan het feit dat TBS 55+ al lang geen tewerkstellingsmaatregel meer is, maar een uitstapmogelijkheid met sociaal karakter. Met de manier waarop u de beslissing neemt, negeert u bovendien opnieuw het sociaal overleg. Ik zou graag een antwoord willen op de volgende vragen.

In welke mate werd vooraf overleg gepleegd met de vakbonden ? Vanaf welke datum gaat de maatregel in ? In welke overgangsmaatregelen wordt er voorzien ? Zullen er reeds ingediende aanvragen worden geweigerd ? Vreest u niet dat de maatregel bij heel wat leerkrachten tussen 45 en 55 jaar, die gehoopt hadden vroeger te kunnen stoppen, demotiverend zal werken ? Vreest u niet dat u de ziekteverloven van sommigen in de hand zult werken ? Hoeveel percent van de personeelsleden maakt nu gebruik van het TBS-systeem ? Zijn er grote verschillen naargelang het onderwijsniveau of naargelang de opdracht ? Tot slot, stonden en staan alle ministers nog steeds achter deze maatregel ?

De voorzitter : De heer van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik ben me ervan bewust dat dit een gevoelig thema is, te meer omdat we het vorig jaar uitgebreid hebben gehad over enerzijds het verlagen van de werkdruk en anderzijds de loonproblematiek. Ik betreur dat er bij de communicatie inzake de onderwijsbegroting enkel oog is geweest voor dit aspect, terwijl andere aspecten die binnen de onderwijsbegroting eveneens

Van Baelen

als nieuwe initiatieven zijn opgenomen, volledig in de vergeethoek zijn geraakt.

Wat is nu precies het probleem ? We willen een actievere welvaartsstaat. Daarnaast beseffen we maar al te goed dat de activiteitsgraad in België te laag ligt. Ik heb het dan niet alleen over het onderwijs, ook bedrijven vragen dat de activiteitsgraad wordt verhoogd. Bedrijven waar het brugpensioen nog steeds wordt toegepast, hebben immers problemen inzake aanwerving en leeftijd van nieuwe krachten. Ik geef een voorbeeld : als een bedrijf iemand van 45 jaar aanwerft omwille van zijn deskundigheid en er is een brugpensioenregeling op 55 jaar, dan moet het bedrijf deze persoon 10 jaar als werknemer betalen, en dan nog eens 10 jaar – met de extra voordelen – tot op de leeftijd van 65 jaar.

We moeten trachten alle vormen van prepensioen te minimaliseren. Er mogen maar een aantal specifieke uitzonderingen worden toegestaan afhankelijk van de situatie waarin een bedrijf verkeert. Ook wetenschappelijk onderzoek toont dit aan. Door de vraag naar een hogere activiteitsgraad en het enorme lerarentekort moet de discussie over een verhoging van de uitstapleeftijd mogelijk zijn. Het huidige systeem is ingevoerd om de tewerkstellingskansen van jongeren te verhogen. Daarvoor werd gerekend op de solidariteit van de ouderen. Vanuit dit perspectief moet deze maatregel opnieuw worden bekeken.

De heer De Meyer zegt dat de werkdruk serieus is toegenomen. Ik wil terzake even verwijzen naar de CAO-onderhandelingen die begin dit jaar zijn gevoerd. Binnen de VLD waren een aantal mensen het niet eens met de 3 percent lineaire loonsverhoging die door de vakbonden werd geëist. Die vakbonden waren toen niet bereid een andere verhouding te aanvaarden dan die uit CAO VI : 50 percent naar loon, 50 percent naar werkdrukverlagende maatregelen.

Mevrouw de minister, op 14 september hebt u binnen de Vlaamse regering een beslissing genomen. Ik heb begrepen dat u de regering binnenkort heel concrete voorstellen zult voorleggen. Ik wil erop aandringen dat u de regering mogelijkheden van modaliteiten in de ruimste betekenis van het woord voorlegt. Misschien kunt u tezelfdertijd stimuli voorstellen om sowieso langer dan tot de leeftijd van 55, 56, 57 of 58 in het onderwijs te blijven.

Het begrip terbeschikkingstelling houdt in essentie in dat mensen teruggeroepen kunnen worden.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijn fractie meent dat de grote oorzaken van de malaise in het onderwijs van maatschappelijke aard zijn : de veranderde gezinsstructuren met een praktisch noodzakelijk buitenshuis werken van man en vrouw, een vaak verkeerd begrepen maatschappelijke mondigheid, het vreemdelingenprobleem dat inzake onderwijs een eerstelijnsprobleem is, het groeiend klimaat van maatschappelijke ontwaarding, het in vele geleedingen ontbreken van waarden en normenbesef en het ontbreken van een verantwoorde orde en tucht.

Ten eerste lost men deze problemen niet op met het verhogen van de instapleeftijd voor het brugpensioen. Ten tweede betekent een dergelijke plotse maatregel in een tijd van grote beroering en een zeker defaitisme in het onderwijs een soort van provocatie. Ten derde, deze maatregel rechtvaardigen als een noodzakelijke maatregel voor het nijpend lerarentekort en als een onderhuidse bijdrage tot het begrotingstekort is grotesk en utopisch. Iedereen wist immers dat de zo royaal gevoerde budgettaire politieke tot ernstige budgettaire problemen zou leiden.

Ten vierde wordt de zo moeizaam bereikte sociale vrede hiermee eenzijdig en abrupt verbroken. Bovendien had de minister tijdens de CAO-onderhandelingen beloofd om niet aan het brugpensioen te raken. Het moet duidelijk zijn dat een dergelijke bijzonder ingrijpende maatregel hoe dan ook het voorwerp moet uitmaken van nieuwe CAO-onderhandelingen.

Ons besluit is dat we ons resoluut kanten tegen de maatregel.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wij zijn evenmin erg gelukkig met de maatregel die de regering voorstelt. Het onderwerp maakt volgens ons deel uit van het sociaal overleg. Het ware tactisch beter geweest om de zaak eerst te bespreken met vakbonden en inrichtende machten. Iedereen is het ermee eens dat de maatregel discussieerbaar moet zijn in het licht van het eindeloopbaanproject en van het lerarentekort.

Ik ben ervan overtuigd dat conclusies over maatregelen terzake geld zullen kosten. In het onderwijs kost immers alles geld. We praten al meer dan twee jaar over de herwaardering van de leraars. Leraars

Van Nieuwkerke

die na hun 55 jaar in de school blijven werken, moeten op een of andere manier meer worden gewaardeerd. Iemand die niet blijft werken, moet misschien iets minder verdienen dan nu het geval is.

Er kan ook worden nagedacht over de verschillende categorieën in het onderwijs. Kleuteronderwijzeressen die een bepaalde leeftijd hebben bereikt kunnen de werksituatie niet langer aan. Denkt u maar aan de veelgehoorde rugklachten of aan de verminderde mentale bereidheid om met heel jonge kinderen te werken.

Vroeger bestonden trouwens soepeler uitstapsystemen. Wie voor de jaren zestig in dienst was getreden, kon reeds op 50 jaar op pensioen gaan. De uitstapregeling is met andere woorden al strenger geworden. De problematiek kan ten dele worden gezien in het licht van het lerarentekort, maar ik ben ervan overtuigd dat stimuli moeten worden ingebouwd om mensen te houden.

Naast de kleuteronderwijzeressen kampen ook de mensen die hun hele leven in het beroepsonderwijs of in concentratiescholen hebben gestaan met problemen. Ik vraag me af of de vakbonden bereid zullen zijn om categorieën in het leven te roepen. Over al deze punten zal moeten worden gediscussieerd. Ik hoop dat de minister bereid is om de discussie ten gronde aan te gaan.

Het onderwijs wordt soms vergeleken met andere sectoren, maar ik denk dat de overheid de plicht heeft om het onderwijs te beschouwen als een bedrijf. In een bedrijf zijn er inrichtende machten en de regering is de uitvoerende macht. Het bedrijf beschikt ook over personeel. Een goed onderhandelingsklimaat is noodzakelijk. Het gaat over een zeer belangrijk bedrijf dat de voeding levert voor onze vooruitgang en welvaart. We moeten proberen het klimaat zo sereen mogelijk te houden. Het eindeloopbaanproject alleen al zal enkele maanden van onderhandelen vergen. Nu wordt een heroriëntering in de begroting voorgesteld, maar zijn er alternatieven waardoor de begroting in evenwicht kan worden gebracht? Dat evenwicht zou voor de nodige ademruimte zorgen om de onderhandelingen aan te vatten.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, iets minder dan een jaar geleden was hier sprake van een crisismoment, naar

aanleiding van een amendement dat federaal minister Vandenbroucke aan de federale regering voorlegde over een andere invulling van de loopbaan en eindeloopbaan van het overheidspersoneel. De regeling diende gestalte en vorm te krijgen tegen 2010.

Wat toen in het Vlaams Parlement uit de bus kwam, was correct. Het leek dan ook logisch dat de minister in opvolging ervan haar verantwoordelijkheid zou nemen en het overleg zou starten met alle partners om uit te zoeken hoe gestalte kon worden gegeven aan een eindeloopbaanregeling. Een eindeloopbaanregeling houdt in dat ook rekening moet worden gehouden met het perspectief van de gehele loopbaan zelf. Dat is trouwens de achterliggende filosofie van het programmadecreet, waarin elementen worden opgenomen zoals tijdscrediet.

Ik herhaal dat het starten van overleg door de minister, de logica zelf leek. Ik dacht trouwens dat alles ter sprake is gekomen tijdens de vorige CAO-besprekingen. Die zijn pas afgerond, maar er werd geen besluit genomen. Het is misschien wel terecht dat er een lerarentekort is.

Ik begrijp niet dat een regering die de opdracht heeft iets te doen inzake de eindeloopbaanregeling en de loopbaanopbouw en die vier maanden tevoren een CAO heeft afgesloten, plots en eenzijdig zegt dat ze een ideaal voorstel heeft in het kader van de begroting, namelijk de heroriëntering van middelen. Ze stelt voor de leeftijd van TBS lineair op te trekken van 55 naar 58 jaar.

Mevrouw de minister, u begrijpt toch dat dit als een kaakslag werd ervaren door degenen die betrokken waren bij de CAO-onderhandelingen en die een jaar geleden naar aanleiding van het programmadecreet al hadden gewaarschuwd voor de verkeerde effecten. Dit zal aanleiding geven tot een sociaal conflict.

Zoals ik eerder al duidelijk heb gesteld, begrijp ik niet dat de regering op een dergelijke manier een maatregel voorstelt zonder overleg.

De heer Eric Van Rompuy : En wat zijn dan de conclusies?

De heer Ludo Sannen : Ik geef grif toe dat de hele regering dit besluit heeft genomen. Onze fractie heeft ons standpunt overgemaakt aan onze ministers.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Sannen, de Agalev-ministers worden gedesavoueerd omdat u

Van Rompuy

niet akkoord bent met de maatregel inzake de TBS. U herhaalt hier wat u in de pers hebt verklaard. Uw fractie desavoueert de eigen ministers en vraagt aan minister Vanderpoorten om de maatregel in te trekken. Dat is wat ik in de pers heb gelezen en u nu hoor herhalen.

Klopt het dat u de intrekking van de maatregel vraagt ?

De heer Ludo Sannen : U haalt me wel heel selectief aan.

De heer Eric Van Rompuy : U doet dit dus niet ? Ik vraag geen jezuïtisme.

De heer Ludo Sannen : Geen simplisme, mijnheer Van Rompuy.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Sannen, u hebt gezegd dat die maatregel moet worden ingetrokken. Herhaalt u deze stelling in deze commissie ? Uw antwoord is zeer belangrijk. De ogen van de leerkrachten zijn op u gericht. Agalev kan die maatregel ongedaan maken als u consequent handelt. Ik ben speciaal gebleven om van u hierop een antwoord te krijgen.

De heer Luc Martens : Ik zou willen aansluiten bij wat de heer Van Rompuy heeft gezegd. Er zijn niet alleen de uitspraken van de heer Sannen, maar ook de teksten – verba volant, scripta manent. De heer Sannen schrijft aan de voorzitter van een COV dat hij zijn reactie begrijpt, maar dat hij even verrast was toen hij op zondagavond het voorstel van maatregel van de regering vernam. Verder schrijft hij : ‘Hopelijk hebt u de laatste berichten gevolgd. Daarin is het u waarschijnlijk duidelijk geworden dat de Agalev-fractie deze maatregelen niet ziet zitten’. Mevrouw de minister, hij stelt ook nog dat ‘het feit dat de Agalev-ministers deze maatregel niet hebben tegengehouden eenvoudig te verklaren is. Het voorstel kwam van Vanderpoorten zelf, die hiervoor 1,1 miljard frank wil heroriënteren. Het is zeer moeilijk voor een ander minister om in te grijpen op de bevoegdheid en het voorstel van een collega, zeker wanneer zij zelf ook de eigen begrotingsvoorstellen moet verdedigen binnen de regering’. (*Gelach*)

De heer Ludo Sannen : Dit is een selectief verslag.

De heer Eric Van Rompuy : En nu zult u klaarheid scheppen.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Martens, ik heb ook gezegd dat onze fractie en onze ministers inderdaad bij het nemen van deze maatregel er terecht op hebben gewezen dat ze die beslissing niet zomaar hebben aanvaard. Dat staat ook in die mail.

Ik heb duidelijk gesteld dat er overleg moest worden gepleegd over deze maatregel. Dat is niet gebeurd. Ik begrijp niet hoe de Vlaamse regering simplistisch voorstelde dat men 1,1 miljard frank zou heroriënteren via een lineaire maatregel. Op die manier werd het debat met de sociale partners juist gehypothekeerd.

Ik weet dat sommige collega’s van mij verwachten dat ik nu ga zeggen hoe het wel moet.

De heer Eric Van Rompuy : Daarvoor zijn we gebleven.

De heer Ludo Sannen : Maar ik wil het debat, dat op dit moment binnen de meerderheidspartijen wordt gevoerd, niet hypothekeken. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : De welbekende bocht !

De heer Ludo Sannen : Dat is niet waar.

De heer Eric Van Rompuy : Gazettencoureur ! (*Gelach*)

De heer Ludo Sannen : Mevrouw de minister, ik ga ervan uit dat het uiteindelijke voorstel van de regering niet zal zijn wat op die bewuste zondagnamiddag werd gelanceerd. Ik hoop ook dat naast het voorstel dat de regering zal formuleren, ook de ruimte wordt gecreëerd om het sociaal overleg aan te gaan.

Ik wil niet ingaan op alle mogelijke consequenties en alle mogelijke voorstellen. Het zou iets te makkelijk zijn voor u. Ik wil dat we een resultaat bereiken. Dat is ook de reden waarom ik het overleg dat op dit moment binnen de meerderheidsfracties en met de minister van Onderwijs wordt gevoerd niet wil hypothekeken.

Er zijn op dit moment nog altijd geen maatregelen genomen. De regering heeft een voorstel geformuleerd. Ik hoop dat de uiteindelijke maatregel er anders zal uitzien.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de communicatie wordt door het veld als zeer gebrekkig omschreven. Het voorstel wordt als een donderslag bij heldere hemel ervaren. We weten dat het gaat om een voorstel van de regering en dat het als dusdanig nog niet definitief is. We hopen dat het niet in al zijn consequenties wordt aangenomen.

Wat ik bepleit staat haaks op wat vanuit economisch standpunt naar voren wordt geschoven en waarbij wordt gesteld dat de leerkrachten langer zullen moeten werken. Ik pleit ervoor om alles sector per sector te bekijken, zoals de heer Van Nieuwkerke dat zo mooi zegt. Desnoods pleit ik ervoor om daarin een soort differentiatie in te bouwen. Er is duidelijk een spanningsveld tussen het algemeen economisch aanvoelen dat iedereen langer en meer zal moeten werken, en de sector onderwijs. Ik besef dat er u een heel moeilijke oefening wacht. U moet immers proberen een vicieuze cirkel te doorbreken.

Het is inderdaad een vicieuze cirkel. De maatregel werd 15 of 16 jaar geleden ingesteld ten tijde van economische crisis. Toen was die maatregel bedoeld als werkstimulans in de sector. Aanvankelijk maakte 15 tot 20 percent van de mensen daar gebruik van. Het ging dan om diegenen die echt oud waren en diegenen die bereid waren om 35 percent van hun laatste wedde te laten vallen gedurende vijf jaar voor hun pensionering. Men moet het dossier immers ook inhoudelijk bekijken. Die mensen doen dat niet zomaar.

Die maatregel heeft de jongste tijd zoveel succes en kent zoveel navolging omdat er inderdaad te weinig leerkrachten zijn. Dat betekent dat de druk op de resterende leerkrachten groter wordt. Dat betekent ook dat de druk op diegenen in het korps die het het lastigst hebben, namelijk diegenen die dicht tegen de 55 aanleven, ook groter wordt. Zij zetten dan ook gemakkelijker de stap om in het systeem van TBS 55+ te stappen. Zo krijg je het effect van een vicieuze cirkel. Diegenen die nadien nog achterblijven, krijgen het immers nóg moeilijker.

Mevrouw de minister, als onderwijzers heb ik het zeer moeilijk met zo'n lineaire maatregel, ook al heb ik er budgettair misschien wel begrip voor. Ik pleit ervoor dat u veeleer positieve maatregelen zou nemen ten aanzien van die 55-, 56-, 57- en 58-jarigen om in het onderwijs te blijven. Het zou dus beter zijn dat u maatregelen zou nemen die ervoor zorgen dat die mensen de druk in hun beroep beter

aankunnen, zodat ze langer ten dienste van dat onderwijs willen blijven staan.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, zoals we trouwens ook al aanvoelden in de pers de voorbije dagen, moeten we vaststellen dat u geen meerderheid hebt voor uw idee over TBS 55+. Uw eigen VLD doet nog een krampachtige poging om een en ander te verdedigen, maar de andere fracties uit de meerderheid zetten u in de wind. Met andere woorden, deze meerderheid springt in verschillende richtingen uit angst om op een of andere manier de achterban voor het hoofd te stoten.

Daarmee zeggen ze uiteindelijk wat wij in een reactie eerder al hebben gezegd, namelijk dat het niet denkbaar is om nu zo'n maatregel te nemen. Op het moment dat de leerkrachten zich moeten voorbereiden op het nieuwe schooljaar, en dus op het moment dat ze zich opnieuw moeten motiveren, zegt u tegen hen dat ze nog een klein 'cadeau' krijgen ter aanmoediging : dat stelsel van TBS 55+ is afgelopen. Bovendien gaat het dan nog meteen in.

Er werden trouwens al richtlijnen gegeven aan de scholen. Ik verwijs naar de nieuwsbrief voor schooldirecties. Daarin lezen we dat men geen zekerheid meer kan geven voor alles wat na 1 november moet worden behandeld. Met andere woorden, de rechtszekerheid waarover men beschikt op het moment dat men zijn dossier indient, wordt zomaar eenzijdig weggemaaid op een bijzonder slecht moment. Als men leerkrachten wil demotiveren, moet men dat precies op dat moment doen.

Mevrouw de minister, u kon zonder problemen een bredere discussie aangaan. U hebt echter niet geprobeerd om op die manier tot positieve resultaten te komen.

Ook de manier waarop u die maatregel neemt, kan niet. U kunt dit niet zomaar eenzijdig opleggen. U moet een serieuze discussie aangaan. U kunt niet zomaar de sociale partners of andere gespreksgroepen in het onderwijs zeggen dat het overleg niet telt als het u niet goed uitkomt. U moet op een serieuze manier met het middenveld overleggen. Hier gebeurt dat duidelijk niet.

U moet de discussie ten gronde voeren. Wat ooit een tewerkstellingsmaatregel was, is ondertussen inderdaad een sociale maatregel geworden. Men moet deze zaak dus ook vanuit dat perspectief be-

Martens

kijken. Als men oplossingen zoekt, moet men kijken naar positieve situaties, waardoor leerkrachten er met plezier zelf spontaan voor kiezen om deeltijds of eventueel voltijds door te gaan. Met andere woorden, u moet het geheel van omstandigheden en uitdagingen formuleren die ervoor zorgen dat de leerkrachten met plezier die keuze maken.

Aansluitend bij de vraag van de heer De Meyer vraag ik me af wat er met de lopende aanvragen gebeurt. Wat doet u daarmee? We zien dat die van voor 1 oktober goedgekeurd worden. Vanuit uw administratie hoor ik echter dat er aanduidingen zijn dat de mensen die na 1 november komen, wel eens achter het net zouden kunnen vissen. Die zullen dus pech hebben. Hoe zit dat precies? Mijns inziens is dat een vorm van contractbreuk, want het maakt bijna deel uit van het normale statuut waar mensen over beschikken.

Mevrouw de minister, u voelt aan dat u die maatregel niet kunt handhaven en dat u daarvan moet terugkomen. Dit inzien getuigt van wijsheid. Als u de moed hebt om dit onder ogen te zien, is dat dus niet eens erg.

De vraag is dan wat de alternatieven zijn die vandaag voorliggen. Ik neem immers aan dat u die 1,1 tot 1,6 miljard frank op een of andere manier toch zult moeten realiseren, want anders zult u die vele maatregelen die nu in de schaduw staan, niet kunnen realiseren. U zult ze pas kunnen realiseren als u ook op dit vlak iets kunt doen. Het is dus normaal dat dit in de schaduw staat. Eerst moet men de budgetten hebben, dan pas kan de rest van het verhaal volgen. Welke alternatieven liggen dus vandaag ter tafel?

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mevrouw de minister, aan de reeds gestelde vragen zou ik nog een drietal vragen willen toevoegen. Ten eerste, hebt u er rekening mee gehouden dat het plan om voor de leerkrachten het vervroegd pensioen op te trekken van 55 naar 58 jaar, ertoe leidt dat de leerkrachten die nu de leeftijd van 55 jaar naderen, nu massaal verplicht pensioen aanvragen, met als logisch en onvermijdelijk gevolg dat er een nog groter leerkrachtentekort dreigt? Dat geldt althans voor zover niet alle nog lopende aanvragen voor vervroegd pensioen geblokkeerd zijn op het departement Onderwijs.

Hebt u de mogelijkheid ingecalculiseerd dat leerkrachten die van plan waren om tot de leeftijd van 56 of 57 jaar les te geven, nu het zekere voor het onzekere zullen nemen en reeds op 55 jaar zullen opstappen?

De Financieel Economische Tijd heeft mijns inziens terecht geschreven dat de Vlaamse regering, waarin naast de VLD ook de SP, ex-VU&ID en Agalev zitten, met deze maatregel de spreekwoordelijke olifant in de porseleinwinkel loslaat. Denkt u dat een nieuwe regelrechte confrontatie met de sociale partners de sociale vrede in het onderwijs ten goede komt?

De voorzitter : Mevrouw de minister, als lid van de commissie sluit ik me aan bij de reacties van de commissieleden, in het bijzonder die van mijn fractie, tegen deze stormrammaatregel, die u zonder enig overleg hebt genomen.

De heer Dirk De Cock bracht nog enig begrip op voor het budgettaire karakter van de maatregel. Ik kan hem daar echter niet in volgen. Deze regering, die beweert onderwijs als een prioriteit te beschouwen, heeft enerzijds 18 miljard frank veil voor de afschaffing van het kijk- en luistergeld, en neemt anderzijds een maatregel om een besparing te realiseren van 1,1 miljard frank, die bovendien zeer veel ontmoediging en demotivering teweegbrengt.

Collega's, ook als voorzitter van de commissie maak ik me zorgen. Als deze maatregel niet wordt ingetrokken, zal elk debat dat we hier nog zullen voeren over de herwaardering van het lerarenambt of over inspraak en participatie van de onderwijsactoren in het beleid totaal ongeloofwaardig zijn. De commissie zal erbij zitten voor spek en bonen. Ik hoop dan ook dat de maatregel niet zal worden uitgevoerd zoals hij door de minister werd voorgesteld.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is al gezegd dat de Vlaamse regering op vrijdag 7 september unaniem heeft beslist over het principe van de verhoging van de instapleeftijd in het TBS-stelsel van 55 naar 58 jaar. Ze heeft mij de opdracht gegeven om de modaliteiten daarvoor uit te werken. Dat gebeurt nu.

Daarna zullen die modaliteiten worden opgenomen in een besluit van de regering, dat volgens de voorgeschreven procedure zal worden behandeld. Dat betekent dat er ook onderhandelingen zullen

Vanderpoorten

worden gevoerd met de vakbonden in de bevoegde onderhandelingscomités.

Tot nader order is de huidige regeling dus nog van toepassing. Wie een TBS 55+ heeft aangevraagd met ingang van 1 september of 1 oktober, kan dus in elk geval uitstappen. Geen enkele aanvraag van voor de genoemde data die aan de voorwaarden voldoet, werd geweigerd.

Ik kan me inbeelden dat deze beslissing voor de leerkrachten niet aangenaam is. Niettemin moeten we in eerste instantie het algemeen belang voor ogen houden. Dat is in deze aangelegenheid het belang van de leerlingen. Het tekort aan leerkrachten blijft bijzonder nijpend. In 1986, toen tot de TBS-regeling werd beslist, waren er 5.000 uitstromers uit de lerarenopleiding voor 2.000 beschikbare plaatsen. Toen werd de oudere leerkrachten gevraagd om uit te stappen, zodat jonge leerkrachten hun plaats konden innemen. Vandaag vragen we hen dat nog, alleen zijn er nu geen jonge leerkrachten meer om hun plaatsen in te nemen.

De laatste weken van augustus werden mijn kabinet en de administratie overstelpt met telefoons over het schrijnend tekort aan leerkrachten. Er was zelfs een persconferentie van een van de onderwijsnetten. Alle mogelijkheden om dat tekort aan te pakken moeten we aangrijpen. Er zijn in het verleden al een aantal maatregelen genomen, waaronder de oprichting van de vervangingspools, die op dit moment ook niet vol geraken, en de mogelijkheid terug te keren na pensionering of uitstap via het stelsel TBS 55+. Er werd een campagne gevoerd 'Word leerkracht', die naar verluidt resulteerde in extra inschrijvingen in de lerarenopleiding.

Het verhogen van de leeftijd voor het uitstappen via TBS voorafgaand aan het brugpensioen, is dus slechts een van de maatregelen om iets aan het tekort te doen. Ik neem mijn verantwoordelijkheid. Het enige alternatief is klassen met leerlingen, maar zonder leerkrachten.

Vervroegd uitstappen is overigens nog steeds mogelijk, alleen niet via het stelsel TBS 55+, maar via een van de andere verlof- of onderbrekingsstelsels waarin voor het onderwijs is voorzien. Een en ander zal een vervolg krijgen in de volgende maanden bij de harmonisering van deze verlofstelsels. Dat moet de leerkrachten in staat stellen hun carrière te plannen op basis van een vooraf vastgesteld loopbaankrediet. Vroeger werd al afgespro-

ken dat naar aanleiding van de eerste en tweede fase van de loonstudie werk zou worden gemaakt van een carrièreplanning. Ook dit onderwerp is daar een aspect van.

Tot slot wil ik nog even benadrukken dat in het kader van CAO VI geen afspraken over het TBS-stelsel zijn gemaakt. Het onderwerp is toen wel ter sprake gekomen, maar die discussie is nooit afgerond.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Ik zou een aantal bemerkingen bij het antwoord van de minister willen formuleren. De onderwijswereld en de onderwijsinstellingen bevinden zich momenteel in een kafkaïese situatie. Hoewel deze mensen via omzendingen en via het internet informatie over een maatregel krijgen, stellen de meerderheidspartijen vandaag dat over deze maatregel nog verder moet worden gediscussieerd en dat er nood is aan bijkomend overleg. Het is niet makkelijk om dit uit te leggen aan mensen die momenteel in het onderwijs werken.

Ik heb geen pleidooi gehouden om alle leerkrachten vanaf 55 jaar op pensioen te sturen. Ik heb daarnet duidelijk gesteld dat we de leerkrachten de kans moeten geven om verder te blijven werken. Bovendien moeten we maatregelen nemen om oudere leerkrachten te motiveren.

Ik ben tevens sterk geïnteresseerd in de uitstapmogelijkheden in de welzijnssector. Ik vraag me af hoeveel deze maatregelen precies kosten. Mijns inziens mogen we deze factuur niet zomaar uit het oog verliezen.

Bij de verdeling van de middelen bij de aanvang van de huidige legislatuur heeft het onderwijs zijn kans gemist. Ook ten tijde van de Lambermontakkoorden is de minister van Onderwijs bij de verdeling van de middelen door haar collega's gepasseerd.

De minister stelt dat hier in het kader van CAO VI geen afspraken over zijn gemaakt. Hoewel er niets op papier is gezet, zijn er toen evenwel mondelinge afspraken gemaakt.

Het is me ondertussen duidelijk geworden dat de SP en een van de vroegere fracties van de VU bereid zijn een bocht te nemen. Ze zijn bereid om gedifferentieerd te werk te gaan voor leerkrachten die les geven aan bepaalde leeftijdsgroepen. Ze moeten evenwel opletten dat ze andere groepen

De Meyer

leerkrachten met een zware opdracht niet vergeten. Ik denk hierbij onder meer aan de leerkrachten die les geven in het BSO en in het deeltijds onderwijs. Ze mogen zich hier niet al te gemakkelijk vanaf maken en simplistisch te werk gaan.

Blijkbaar is deze beslissing unaniem door alle ministers genomen. Het is ondertussen duidelijk geworden dat de fracties deze beslissing niet unaniem steunen.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, ik zou graag weten wat de heer Sannen van het antwoord van de minister vindt.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Van Rompuy, ik heb mijn stilzwijgen daarnet al verantwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de dringende behoefte aan internetopleidingen voor senioren

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de dringende behoefte aan internetopleidingen voor senioren.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, hoewel ik het gevaar loop met enkele droge vragen in een politieke anticlimax terecht te komen, wil ik toch even de aandacht vestigen op een digitaal probleem voor de Vlaamse senioren.

Wat het digitale aspect betreft, wil ik er nog even op wijzen dat de commissie DIS deze middag unaniem heeft geadviseerd om alle studies die uitgaan van het Vlaams Parlement of van de Vlaamse regering bij hoogdringendheid digitaal ter beschikking te stellen.

Het internetgebruik is zeer snel ingeburgerd. Wat de senioren betreft, heeft men het met betrekking

tot internetopleidingen over de leeftijdscategorie 45+. De groeiende tendens van het internetgebruik wordt duidelijk bevestigd door een recent, door een gespecialiseerd bureau uitgevoerd onderzoek bij 1300 senioren. Uit dit onderzoek blijkt dat 17 percent van de ondervraagden over een internetaansluiting beschikt. De studie stelt bovendien op twee jaar tijd een groei van 11,5 percent vast.

Zowel uit dit onderzoek als uit een ander onderzoek is gebleken dat er met betrekking tot het internetgebruik door senioren twee grote klachten zijn. De eerste klacht betreft de zogenaamde seniorenwebsite. Het is evenwel niet mijn bedoeling dit probleem vandaag ter sprake te brengen.

De tweede en voornaamste klacht betreft het gebrek aan voldoende opleidingskansen. Ongeveer 500.000 senioren surfen regelmatig. De helft van deze mensen vindt de bestaande opleidingen onvoldoende om zich te bekwamen. Ze willen dat hier verandering in komt, zodat ze in hun onmiddellijke omgeving een aangepaste training kunnen volgen. Ik zou in dit verband ook even willen verwijzen naar een vraag om uitleg van mevrouw Hermans, die de minister al eens gevraagd heeft of het mogelijk is om in de rusthuizen in internetverbindingen te voorzien.

Kennis is macht, en dat geldt ook voor de senioren. Indien zij zich willen bekwamen in de toegang tot informatieverstrekking, dan moeten de gemeenschap en het onderwijs daar hun steentje toe kunnen bijdragen.

Mevrouw de minister, kunt u de tendens dat het internetgebruik ook bij senioren sterk toeneemt bevestigen vanuit uw ervaring of informatie die u hebt ingewonnen bij anderen ? Hebt u kennis van het schrijnende tekort aan opleidingsmogelijkheden voor senioren ? Bestaan er momenteel, in het kader van levenslang leren, voor de verschillende leeftijdsgroepen van volwassenen, senioren inbegrepen, aangepaste internetopleidingen ? Vindt u dat de Vlaamse senioren de mogelijkheid zouden moeten hebben om in hun buurt een internetcursus of -opleiding te volgen ? Hoe ziet u de opleidingsmogelijkheden evolueren in het kader van de internetmaatschappij en het veelbesproken 'e-government', waar deze regering en coalitie toch een lans voor breken ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik sluit me vrijwel volledig aan bij deze vraag. We mogen deze groep mensen niet vergeten in het licht van de digitale maat-

De Cock

schappij die zich volop ontwikkelt. Als we hen niet het gepaste aanbod geven, zal een maatschappij van digitale analfabeten ontstaan. We moeten de senioren zoveel mogelijk betrekken bij dit proces. Misschien kunnen we voor één keer het onderwijsproces omkeren : we zouden jonge mensen, die de kleinkinderen kunnen zijn van deze senioren, kunnen vragen hen op te leiden in de digitale wereld. Zo zou ook de kloof tussen de generaties iets kleiner worden.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, het is een algemeen bekend verschijnsel dat heel wat van de huidige senioren op velerlei terreinen – gelukkig – nog bijzonder actief zijn. Zo zijn, zoals de heer Bogaert zegt, ook heel wat senioren gefascineerd door de mogelijkheden van het internet. Het door hem aangehaalde onderzoek is mij echter niet bekend. Ik beschik over onvoldoende gegevens om de in het onderzoek beschreven tendens te bevestigen.

Er is uiteraard geen maximumleeftijd vastgelegd om te worden toegelaten tot het volwassenenonderwijs. Senioren kunnen een opleiding binnen het volwassenenonderwijs volgen. Er mag echter niet uit het oog worden verloren dat het volwassenenonderwijs zich tot een heel brede waaier van doelgroepen richt. In die context is het niet mogelijk en ook niet wenselijk om in het volwassenenonderwijs specifieke opleidingen voor senioren te organiseren. Zulke specifieke opleidingen behoren veeleer tot het aanbod van de sociaal-culturele verenigingen.

Het volwassenenonderwijs – daarmee bedoel ik het deel inzake levenslang leren dat behoort tot het departement Onderwijs – heeft in tegenstelling tot de sociaal-culturele verenigingen geen fijnmazig buurtnetwerk waar opleidingen kunnen worden aangeboden. Centra voor volwassenenonderwijs zijn aan strikte regels onderworpen bij het aanbieden van opleidingen in nieuwe vestigingsplaatsen. Zo moet onder meer de programmatie worden aangevraagd. De meeste centra hebben trouwens niet de middelen, zowel qua infrastructuur als qua personeel, om een dergelijk fijnmazig buurtnetwerk op te zetten. Het is wel mijn mening dat er, in het kader van mijn doelstelling om schoolinfrastructuur meer open te stellen voor de buurt waarin de school ligt, kansen zijn om senioren beter te bereiken. Daarnaast kan de combinatie van de

jonge generaties en de senioren ook mogelijkheden bieden. Met dat doel voor ogen werk ik mee aan de komende seniorenweek, die als ik me niet vergis plaatsvindt op het einde van november. In die week zullen senioren samen met hun kleinkinderen plaatsnemen op de schoolbanken om samen nieuwe technologie, zoals de computer, te ontdekken.

In de komende jaren zal ‘e-learning’ aan belang winnen. Het decreet inzake volwassenenonderwijs geeft de centra de mogelijkheid om gecombineerd onderwijs, dus een combinatie van contact- en afstandsonderwijs, in te richten. Gecombineerd onderwijs vergt een specifieke didactische aanpak. De invoering van gecombineerd onderwijs door de centra kan slechts succesvol zijn als dit project degelijk wordt voorbereid. Dit verklaart waarom er op dit ogenblik nog niet veel centra gebruikmaken van deze mogelijkheid.

Ik besef dat het zeer gevarieerde aanbod dat vandaag bestaat vanwege het departement en de andere organisatoren vaak weinig transparant is voor cursusdeelnemers in het algemeen, en zeker voor senioren. Om dat te verhelpen willen we het onderwijslandschap inzake volwassenenonderwijs hervormen. We willen de onderwijsverstrekkers veel meer samenbrengen, op een iets grotere schaal, zodat er duidelijkheid kan komen over het aanbod. Zo zal het voor de deelnemers veel duidelijker zijn welke cursus zich tot wie richt en welk niveau die heeft. Het levenslang leren moet open staan voor mensen van alle leeftijden, maar ook voor mensen met allerlei vooropleidingen. Het lijkt me dat dit meestal het probleem is waar senioren mee kampen : ze hebben niet altijd de juiste vooropleiding om het bestaande aanbod aan te nemen.

We erkennen dat probleem en er wordt aan gewerkt. We hopen dan ook dat het nieuwe volwassenenonderwijslandschap vanaf januari 2003 operationeel zal zijn. In afwachting zullen alle initiatieven die op het vlak van ICT-gebruik en op het vlak van het volwassenenonderwijs genomen worden, zich heel specifiek op die senioren groep richten.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord en zal ervoor zorgen dat een kopie van het onderzoek aan het kabinet wordt overgemaakt.

Uit uw antwoord onthoud ik vooral twee elementen. Ten eerste bestaat er vandaag een amalgaam aan mogelijkheden waar de potentiële gebruikers

Bogaert

geen weet van hebben. Er is dus behoefte aan een duidelijk en gestructureerd overzicht, via een voorlichting waardoor heel wat van die gewettigde of ongewettigde klachten tot het verleden zouden behoren.

Ten tweede hecht ik veel belang aan het aangekondigde onderzoek naar de bestaande, dure en met gemeenschapsmiddelen betaalde infrastructuur in de scholen om die ook voor de senioren ter beschikking te stellen. Ik hoop daaromtrent snel uitsluitel te kunnen krijgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vraag van de Vlaamse industrie voor aangepast onderwijs ter opvulling van de voorziene vacatures in de Vlaamse industrie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de vraag van de Vlaamse industrie voor aangepast onderwijs ter opvulling van de voorziene vacatures in de Vlaamse industrie.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, één van de hoofdthema's die in de voorbije jaren met betrekking tot het onderwijs aan bod is gekomen, is de taartpuntenproblematiek. Daarbij wordt nagegaan of de einden van de taartpunten van het onderwijs compatibel zijn met of aansluiten op de noden van het veld. Een van de velden waar de nood op het vlak van de werkgelegenheid het hoogst blijkt te zijn, is dat van de handel en – vooral – de industrie.

Drie sectoren die hun belangen nu samen willen verdedigen, namelijk de Vlaamse Confederatie Bouw, Febeltex en Agoria, stellen dat er in de Vlaamse industrie tussen de 10.000 en 12.000 vacatures zullen bijkomen : 5.000 à 6.000 bouwarbeiders,

1.500 textielarbeiders en 5.000 ingenieurs en ICT-deskundigen.

De drie voormelde sectoren vertegenwoordigen niet minder dan 57 percent van de industriële werkgelegenheid in Vlaanderen en 40 percent van de Vlaamse export. Bouw, textiel en technologie stappen blijkbaar ook gezamenlijk naar de overheid. Ze vragen onder meer meer aandacht voor een aangepast onderwijs en aan de industrie aangepaste beroepsopleidingen.

Aangezien onderwijs van vitaal belang is voor de leefbaarheid van een samenleving en aangezien vooruitzien een conditio sine qua non is voor goed bestuur, is het dan ook nodig vanuit de exclusieve Vlaamse bevoegdheid inzake onderwijs de nodige beslissingen te nemen, incentives uit te sturen en het contact met het industriële veld te onderhouden.

Graag had ik u dienaangaande de volgende vragen willen voorleggen. Kunt u de prognoses van voormelde sectoren van de Vlaamse industrie beamen wat de onderwijsproblematiek betreft ?

Welk beleid zult u voeren om in de toekomst nog meer aandacht te besteden aan een meer aan de industrie en handel aangepast onderwijs om de vooropgestelde vacatures snel en adequaat te kunnen invullen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb in mijn beleidsnota verschillende elementen opgenomen die op de door u geschetste problematiek inspelen. De herwaardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs is één van de operationele doelstellingen van die beleidsnota.

Om dit te kunnen verwezenlijken wordt werk gemaakt van een coherent voorrangbeleid voor het technisch en beroepssecundair onderwijs ; het activeren en verstevigen van de samenwerking met de beroepswereld, bijvoorbeeld door het afsluiten van convenants en het werken aan kwaliteitsvolle stageplaatsen en samenwerkingen om continu een up-to-date infrastructuur en didactisch materiaal te kunnen aanbieden ; extra aandacht voor de verbetering van de leerlingenoriëntering ; alsook het mo-

Vanderpoorten

dulariseren van het beroepsonderwijs om de doorstroming te optimaliseren.

De samenwerking tussen het onderwijs en de bedrijfswereld liep in het verleden vaak mank, maar in een aantal sectoren is nu een duidelijke verbetering merkbaar.

De onderwijsoverheid pakt de problematiek van de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt structureel aan door middel van het afsluiten van convenants met de onderwijsverstrekkers en de industrie. Daarnaast wordt ook ad hoc een bijdrage geleverd. Zo heeft het departement voor wat betreft het secundair onderwijs meegewerkt aan sensibiliseringscampagnes van de sectoren, bijvoorbeeld met Febeltex en het IVOC.

In het schooljaar 1999-2000 stegen de leerlingenaantallen in de studierichtingen textiel en informatica in het secundair en beroepsonderwijs ten opzichte van het schooljaar 1998-1999. In de textielrichtingen steeg het aantal leerlingen van 173 naar 197 en in de informaticarichting van 669 naar 1.478.

Sinds het hogescholendecreet kan de onderwijs-overheid geen studenten voor het hoger onderwijs meer werven. De Vlaamse overheid participeert daarom niet direct aan sensibiliseringsacties, maar volgt wel de problematiek op en neemt waar mogelijk initiatieven. Ook evalueren we het aanbod van de hogescholen. De maatschappelijke relevantie van de opleidingen vormt een wezenlijk criterium van de evaluatie. Het aantal studenten dat in het hoger onderwijs industriële wetenschappen en technologie volgt, kende in het schooljaar 1999-2000 een lichte daling. Er waren 200 studenten minder ten opzichte van het vorige totaal van 17.895.

Het inspelen op een tijdelijke vraag van de arbeidsmarkt is delicaat. Gezien de snel evoluerende arbeidsmarktomstandigheden is het heel moeilijk te voorspellen welke jobs er in de toekomst nog nodig zullen zijn. Tussen de oriëntering van leerlingen naar een bepaalde richting en hun beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt kan de economie er totaal anders uitzien. Bovendien is elke beroepskeuze een persoonlijke keuze. De grondslagen voor de oriëntering blijven de mogelijkheden en interessepunten van het individu. De keuze blijft een persoonlijke zaak.

Zelfs indien er effectief nog altijd een arbeidsvraag is op het moment dat een diploma behaald wordt, is er geen garantie op aanwerving. Het probleem van de knelpuntvacatures is een complex probleem. Niet enkel een tekort aan arbeidskrachten ligt aan de basis ervan, want er is de arbeidsmarktparadox. Uit cijfers van de VDAB blijkt dat 13 procent van de afgestudeerden hoger secundair onderwijs, richting technische bouwkunde, geen werk vinden. Van de afgestudeerden industriële wetenschappen vindt 12 procent van de schoolverlaters geen job. Dat geldt ook voor 10 procent van de schoolverlaters met een diploma ruwbouwafwerking.

Het onderwijs werkt actief aan het beter afstemmen van de opleidingen op de noden van de arbeidsmarkt. Er kunnen enkel grote successen worden geboekt als er gecoördineerd werk wordt gemaakt van onder andere het optimaliseren van de arbeidsomstandigheden en het daarop afstemmen van de opleidingen. Het spreekt voor zich dat bij aanwerving het voor de werkgever erg belangrijk is de capaciteiten van de kandidaat-werknemers te kennen. Het gaat hem niet enkel over de technische kennis, maar ook over de sociale vaardigheden.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : De minister stelt dat de samenwerking tussen handel, industrie en nijverheid is verbeterd. De Vlaamse overheid zelf doet niet mee aan sensibiliseringscampagnes. Houdt u zich afzijdig, of neemt u daar afstand van, uit schrik om in een bepaald hoekje te worden gedrukt ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het onderwijsdepartement is van oordeel dat dit een zaak is van de sectoren zelf. In deze commissie is al enkele keren de vraag besproken om sensibiliseringsacties uit te werken ten voordele van de opleiding tot verpleegkundigen. Steeds hebben we gesteld dat dit in de eerste plaats een aangelegenheid is van het departement voor Gezondheidszorg. Als het federale departement van minister Aelvoet terzake initiatieven zou nemen, dan zullen we in de mate van het mogelijke dat steunen door daarover informatie te verstrekken. We hebben wel een uitzondering gemaakt voor het lerarentekort, omdat we daarvoor zelf vragende partij zijn. Het is echter onbegonnen werk om systematisch sensibiliseringsacties uit te bouwen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het probleem van de ongeletterdheid in Vlaanderen enerzijds en dat van de opvang van hoogbegaafde jongeren anderzijds

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het probleem van de ongeletterdheid in Vlaanderen enerzijds en dat van de opvang van hoogbegaafde jongeren anderzijds.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, begin september werd ik via de pers op dezelfde dag geconfronteerd met twee problemen die op het eerste gezicht niets met mekaar te maken hebben, maar toch dezelfde oorzaak hebben. Het betreft een studie van de RUG dat 17 percent van de Vlamingen vrijwel niet kan lezen. Het gaat om laaggeletterden. Toen ik jong was, sprak men van het analfabetisme. Dat negentiende-eeuwse fenomeen zou zijn uitgeroeid. Toch zijn er nog veel mensen die amper kunnen schrijven – ik laat nu even in het midden of men die mensen 'analfabeten' moet noemen. Een Vlaming op vijf kan dus onvoldoende lezen om de meest eenvoudige formulieren in te vullen. Dit is dramatisch, en volgens de minister kan een rijke regio als Vlaanderen zich zo'n toestand niet veroorloven.

Tezelfdertijd blijkt uit een ander onderzoek dat een leerling op twintig hoogbegaafd is, dus 5 percent van de leerlingen heeft een intelligentiequotiënt van 130 of meer. Het gemiddelde bedraagt 100. Deze leerlingen hebben het potentieel om bijzondere prestaties te leveren. Uit de studie blijkt echter dat een op twee hoogbegaafden problemen heeft. Sommigen vertonen storend gedrag. Anderen presteren bewust ondermaats; weer anderen worden agressief of depressief. Velen verlaten de school met een diploma onder hun niveau.

Beide studies tonen aan dat er iets schort aan de algemene onderwijsmethode. Dat is geen verwijt, maar een vaststelling. Als ongeveer een op vijf met moeite kan lezen en 5 percent zijn capaciteiten niet

ten volle kan benutten, dan schort er iets aan de methode. In de zo vaak geciteerde welvaartsstaat is noch het ene, noch het andere aanvaardbaar. Ik weet dat we dat niet in één, twee, drie kunnen oplossen. Het Vlaams Parlement moet hier aandacht aan besteden. Het beleid moet hier de nodige lessen uit trekken en daadwerkelijk beslissingen nemen om zowel het schrijnende probleem van de laaggeletterdheid als het probleem van de opvang van hoogbegaafde kinderen in schoolverband te verhelpen.

Mevrouw de minister, had u en/of uw diensten kennis van de hierboven geschetste problemen en gegevens? Zo ja, werden er al voorstellen besproken om binnen een redelijke termijn het beleid terzake positief bij te sturen? Kunnen de Vlaamse regering en de bevoegde minister beslissingen nemen die nog tijdens het schooljaar 2001-2002 effect ressorteren?

De voorzitter : Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Hilde Claes : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik kan de heer Bogaert volledig bijtreeden. De ongeletterdheid vormt een ernstig probleem: 17 percent van de Vlamingen kan vrijwel niet lezen. Een minimum aan kennis is een absolute voorwaarde om mee te draaien in onze kennismaatschappij.

Ik zit nog niet lang in deze commissie, maar ik herinner me toch dat de problemen inzake opvang van hoogbegaafde kinderen in de afgelopen 6 maanden al ter sprake kwamen. De problemen zijn verstrekkend, want ze gaan zelfs tot suïcidale neigingen. Men suggereerde tijdens het vorige zittingsjaar om een hoorzitting over deze problematiek te organiseren. Ik wil me daarbij aansluiten. We krijgen immers signalen dat deze problemen steeds schrijnender worden.

De voorzitter : We zullen dat volgende week bij de regeling van de werkzaamheden afspreken.

Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : De heer Bogaert haalt twee problemen aan: laaggeletterdheid en hoogbegaafdheid. Laaggeletterdheid is absoluut niet hetzelfde als analfabetisme. U hebt dat ook vermeld, maar ik wil het even benadrukken. Ook laaggeletterdheid kunnen we uiteraard niet aanvaarden in onze welvarende regio.

De 17 percent laaggeletterden waar u aan refereert, mijnheer Bogaert, is een percentage dat afge-

Vanderpoorten

leid is uit het IALS-onderzoek, het International Adult Literacy Survey. Dit onderzoek werd uitgevoerd door de heren Van Damme en Van de Poele en door mevrouw Verhasselt tussen 1995 en 1997. Hier werden drie soorten geletterdheidsvaardigheden onderzocht, namelijk de prozageletterdheid, de documentgeletterdheid en de kwantitatieve geletterdheid.

Het onderzoek wees uit dat er zich binnen de Vlaamse bevolking tussen 16 en 65 jaar een groep situeert die als laaggeletterd kan worden gedefinieerd. Aangezien het hier aparte metingen voor drie vaardigheden betreft, kan van deze getallen geen gemiddelde worden berekend. Het zijn niet noodzakelijk dezelfde personen die voor de drie vaardigheidsschalen een lage score behaalden. De onderzoekers stellen dat dat vaak wel het geval is.

Verder bleek dat voor prozageletterdheid 18,4, voor documentgeletterdheid 15,3 en voor kwantitatieve geletterdheid 16,7 percent van de Vlaamse bevolking op het laagste niveau scoort. Een geletterdheid van niveau 1 betekent niet noodzakelijk dat deze mensen helemaal niet zouden kunnen lezen, wel dat hun vaardigheden in het omgaan met leesteksten, documenten of kwantitatieve taken niet het niveau hebben dat noodzakelijk is om op een volwaardige wijze te kunnen functioneren in de maatschappij.

Verder bleek dat deze scores sterk beïnvloed worden door leeftijd. Bij de jongste leeftijdsgroepen, namelijk de 16- tot 25-jarigen, is het percentage mensen dat op het laagste geletterdheidsniveau functioneert respectievelijk 7,7 percent voor prozageletterdheid, 5,8 percent voor documentgeletterdheid en 7,4 percent voor kwantitatieve geletterdheid. De niveau-1-groep maakt respectievelijk 40,9, 35,1 en 36,9 percent van de oudste leeftijdsgroep uit, namelijk van personen tussen 56 en 65 jaar.

De resultaten van dit onderzoek zijn mij bekend. Ik heb ze met veel belangstelling doorgenomen. Voor meer gedetailleerde informatie kan ik u verwijzen naar de publicatie 'Hoe geletterd/gecijferd is Vlaanderen? Functionele taal- en rekenvaardigheden van Vlamingen in internationaal perspectief', van de eerder vernoemde onderzoekers. Als u deze studie niet kunt vinden, kunt u me dat gerust signaleren.

Op dit ogenblik is een nieuwe pilootstudie naar geletterdheid in Vlaanderen opgestart, opnieuw onder leiding van professor Van Damme. Volgend

jaar zal de eigenlijke dataverzameling plaatsvinden. De reeds bekende onderzoeksresultaten objectiveren de veronderstelling dat laaggeletterdheid ook in Vlaanderen nog steeds een ernstig probleem is. Wel illustreert de leeftijdsgebondenheid van de onderzoeksresultaten dat het algemene onderwijsbeleid op lange termijn reeds vruchten heeft afgeworpen. Gelukkig zijn er bij de jongeren minder problemen, alhoewel dit misschien ook relatief is.

Reeds gedurende geruime tijd houdt het beleid rekening met dit probleem en bestrijdt het dit via verschillende maatregelen in het onderwijs. Ik verwijs onder meer naar de verlenging van de leerplicht, die zeker effecten gehad heeft in het verminderen van de laaggeletterdheid in Vlaanderen. Een ander voorbeeld zijn de eindtermen waarin aandacht wordt besteed aan het bereiken van functionele geletterdheidsniveaus. Er bestaan binnen het initiële onderwijs nog verschillende initiatieven die uiteindelijk effecten hebben bij het inperken van laaggeletterdheid. Bij instroom in het secundair onderwijs bestaat bijvoorbeeld sinds jaren een 1B-klas voor kinderen met leerproblemen. De bedoeling is dat deze kinderen via een aangepaste begeleiding toch voldoende functionele competenties kunnen verwerven, zodat hun kansen op een verdere doorstroming in het secundair onderwijs en het behalen van een diploma, toeneemt.

In het secundair onderwijs zorgt het modulariseringsexperiment, dat leerlingen toelaat via afgeronde modules deelcertificaten te verwerven, ervoor dat de leerlingen succeservaringen kunnen opdoen. Dit stimuleert hen om verder te bouwen aan hun vaardigheden, om een startkwalificatie te verwerven en om een levenslange positieve leerhouding te verwerven. Deze elementen maken dit systeem tot een hefboom in de bestrijding van laaggeletterdheid.

Tot slot denk ik ook aan het onthaalonderwijs, waar via de recente nieuwe regelgeving de beperking van het aantal scholen dat onthaalonderwijs kan organiseren, is opgeheven. Binnen het programma van het onthaalonderwijs speelt de ontwikkeling van functionele geletterdheidsvaardigheden een prominente rol. Oudere volwassenen worden vaak tegengehouden om opnieuw naar school te gaan omwille van vroegere negatieve schoolervaringen.

Specifiek wat volwassenen betreft, verwijs ik naar het systeem van basiseducatie, dat zich richt op mensen met een lage scholingsgraad. Net bij deze groep komt laaggeletterdheid vaak voor. De be-

Vanderpoorten

strijding ervan is dan ook een belangrijke opdracht voor de basiseducatie. In de tien jaar dat de basiseducatie bestaat, is het budget dat hiervoor wordt vrijgemaakt gestegen van 104 miljoen frank in 1990 tot 614,8 miljoen frank in 2001. Daarnaast wordt in 2001 nog eens 32 miljoen frank extra uitgetrokken voor het wegwerken van de wachtlijsten Nederlands tweede taal. Ook op de begroting 2002 is in een verhoging van het budget voorzien.

Onlangs heeft professor Dirk Van Damme de studie naar tien jaar basiseducatie afgerond. Uit de onderzoeksresultaten zullen conclusies worden getrokken die moeten leiden tot een bijsturing van de basiseducatie, zodat zij haar opdracht nog gericht kan opnemen en voltooien.

Bij de centra voor volwassenenonderwijs bestaat sinds het decreet van 9 maart 1999 de mogelijkheid om rechtstreeks een diploma secundair onderwijs te behalen. Het is dus niet meer nodig om via de centrale examencommissie te gaan, wat de drempel aanzienlijk verlaagt. Deze maatregel werd vorig schooljaar geïmplementeerd en in juni 2001 zijn voor het eerst diploma's uitgereikt.

Wat de hoogbegaafdheid betreft, is me niet duidelijk naar welk onderzoek u verwijst. De problematiek die u beschrijft, is echter wel bekend. Dat er 5 percent hoogbegaafde kinderen zijn, is inherent aan de wijze waarop het begrip intelligentie gedefinieerd en via tests geconstrueerd wordt. Men vertrekt daarbij immers van een normaalverdeling van de gemeten vaardigheden binnen de bevolking. Hoogbegaafde kinderen zijn in staat om aangeboden informatie veel sneller en op een veel complexer niveau te verwerken dan het zogenaamde gemiddelde kind. Opdat kinderen goed zouden functioneren, moet men adequaat inspelen op deze verwerkingsvaardigheden. Dit geldt voor alle kinderen, niet alleen voor de hoogbegaafde.

Onderwijs dat zich exclusief richt op het gemiddelde kind slaagt er niet in hoogbegaafde kinderen te blijven stimuleren. Dit kan zich op verschillende wijzen uiten. Kinderen zonderen zich af of worden zelfs depressief. Anderen uiten hun frustratie in storend of zelfs agressief gedrag. Indien ondanks deze duidelijke signalen geen oplossing gevonden wordt, gebeurt het al te vaak dat deze jongeren het onderwijs verlaten zonder diploma of met een diploma dat hun werkelijke capaciteiten niet weer geeft.

Ik ben het met u eens dat ook dit probleem in een welvaartsstaat onaanvaardbaar is. Enigszins cynisch moet ik echter opmerken dat ik geen enkele regelgeving ken die mensen in het onderwijsveld verbiedt om aan de leerbehoefte van kinderen en jongeren te voldoen. Het is integendeel de expliciete opdracht van elke school om, samen met het CLB, elk kind waarvoor zij verantwoordelijk is, zo goed mogelijk te begeleiden en tot maximale ontplooiing te laten komen.

Een concrete maatregel voor hoogbegaafde kinderen, die via het mozaïekdecreet zal worden gerealiseerd, bestaat erin dat ze het lager onderwijs zullen kunnen afronden in vier jaar. Bovendien zullen ze het lager onderwijs een jaar vroeger dan gewoonlijk kunnen beginnen, zodat ze reeds vanaf negen jaar kunnen deelnemen aan het secundair onderwijs. Het is natuurlijk de vraag of dit in alle omstandigheden aangewezen is.

Daarbij wil ik benadrukken dat de geldende eindtermen minimale doelstellingen zijn. Er staat uiteraard geen limiet op wat kinderen mogen leren. Veel is dus mogelijk binnen de geldende regelgeving, maar hangt in sterke mate af van het engagement van de leerkrachten en de ouders.

Ook in het secundair onderwijs is heel veel mogelijk binnen de geldende regelgeving. Ik verwijs naar het recente initiatief in Antwerpen, waar de leerlingen het gewone leerprogramma sneller verwerken, en waar de vrijgekomen tijd nuttig gebruikt wordt om, afgestemd op de capaciteiten en interesses van de betrokken leerlingen, onderwerpen uit te diepen of te verbreden. De regelgeving die geldt voor scholen en CLB's vormt geen enkele hinderpaal voor een leerlingenbegeleiding die in functie staat van het leerprofiel van de leerlingen, en hen bijgevolg de mogelijkheid biedt om zich maximaal te ontwikkelen. Veel hangt ook af van de mogelijkheden die de ouders hebben om het kind te begeleiden.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik zal de nodige documenten inzake de tweede studie overmaken.

Ik twijfel een beetje aan de uitleg van de minister over het tweede punt. Ze gaat er immers van uit dat scholen voldoende zijn uitgerust om het differentiaalproces op te vangen. Volgens mij is dat voor een groot stuk wishful thinking. Het zou niet slecht zijn als de beleidvoerders even nagaan of de mooie theorie ook in de praktijk bestaat. Als dat zo

Bogaert

was, dan zouden de problemen niet zo makkelijk aantoonbaar zijn.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Bogaert, u hebt gelijk dat in de praktijk nog niet alle geboden kansen ook worden gegrepen. Bijvoorbeeld voor leerkrachten met omvangrijke klassen is het niet mogelijk om gedifferentieerd te werken. We moeten die werkwijze zeker nog meer stimuleren. In het basisonderwijs is trouwens meer sprake van een gedifferentieerde werkwijze dan in het secundair onderwijs. We kunnen leren uit de speciale klas in Antwerpen. Het project is belangrijk voor het trekken van conclusies over een meer algemeen beleid over hoogbegaafde kinderen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het voeren van een beleid zonder decretale basis

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het voeren van een beleid zonder decretale basis.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag gaat over een klacht die ik regelmatig te horen krijg. Ik heb daarvoor niet moeten wachten op de mediaontmoeting van het katholiek onderwijs op 7 september, want ik had mijn vraag al eerder geformuleerd. Er hoeft dus geen verband tussen beide worden gezocht, maar ook in de teksten van die ontmoeting lees ik dat nieuwe regelgeving na 1 mei niet langer door de beugel kan.

Bovendien gaat de klacht niet enkel over de laattijdigheid, maar ook over de confrontatie met richtlijnen waarvoor nog geen basis bestaat in de vorm van een regeringsbesluit of een decreet. Een voorbeeld hiervan is de regeling van TBS 55+. Daarover werd nog geen enkele formele beslissing genomen, maar toch wordt al aan de scholen meege-

deeld hoe ze zich anticiperend dienen te gedragen. Dergelijke richtlijnen hebben geen decretale basis, maar ze zijn nochtans bedoeld om te verduidelijken.

Ik hoor hierover klachten uit alle hoeken, vandaar mijn dubbele vraag. Mevrouw de minister, welke richtlijnen hebt u verspreid vóór de goedkeuring van het onderwijsdecreet XIII en van het decreet op het lerarenambt ? Dat zijn twee decreten die hier op het einde van het jaar werden behandeld en heel wat implicaties hebben op het terrein. Hoeveel en welke richtlijnen werden verspreid voor het nieuwe schooljaar, waarvan de decretale basis in het najaar echter nog moet worden goedgekeurd door ons of door de Vlaamse regering ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de voorbije maanden werden inderdaad een aantal omzendbrieven naar de scholen verstuurd. Dit heeft vooral te maken met de late goedkeuring van de CAO VI. Een aantal bepalingen ervan moesten ingaan op 1 september. Het was de enige mogelijkheid om de scholen te verwittigen.

Er werden negen omzendbrieven verstuurd onder het strikte voorbehoud van de parlementaire goedkeuring van het onderwijsdecreet XIII of het mozaïekdecreet. Ik som die brieven even op : 'Islamitische godsdienst, voorbereiding van het schooljaar 2001-2002, basis- en secundair onderwijs', 'Vervanging in juni in het basisonderwijs', 'Specifieke maatregelen vanaf 1 september 2001 voor het organiseren van bijzondere pedagogische taken in het basisonderwijs', 'Introductie lestijden lichamelijke opvoeding in het gewoon kleuteronderwijs en specifieke maatregelen voor de kleuteronderwijzers vanaf 1 september 2001', 'Programmatiestop in het gewoon basisonderwijs', 'Kinderverzorgers in het gewoon kleuteronderwijs', 'Politiek verlof', 'Omzendbrief inzake het uitstel van de geleidelijke omzetting van benamingen van studierichtingen ASO', en 'Omzendbrief inzake de wijziging van de instap in het deeltijds beroepssecundair onderwijs'.

In uitvoering van de onderwijs-CAO VI werd een aantal omzendbrieven verstuurd die zullen worden onderbouwd in onderwijsdecreet XIV. Het gaat over drie omzendbrieven over het ondersteunend personeel in het secundair onderwijs en één omzendbrief inzake plage-uren met aanpassingen van de omzendbrieven SO 55 van 31 juli 1998 en SO 66

Vanderpoorten

van 30 juni 1999. Die omzendbrieven maakten dan wel voorwerp uit van onderhandelingen.

Ik wil wel opmerken dat zowel de afdeling wetgeving van de Raad van State als de afdeling Administratie zich akkoord hebben verklaard met het bij omzendbrief anticiperen op de nieuwe regelgeving. Onder strikte voorwaarden kan het immers van goed bestuur getuigen om scholen toe te laten zich voor te bereiden op een nieuwe regelgeving en ze bij de start ook op te nemen. Het enige alternatief bestaat er immers in alles een jaar uit te stellen. Daar zijn de scholen in het algemeen nog veel minder mee gebaat.

– *De heer André Van Nieuwkerke treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, tot op zekere hoogte heb ik daar begrip voor. Die praktijk is ook niet nieuw. U zult me hier niet horen zeggen dat deze regering in dit verband slecht werk verricht. U zult het wel met me eens zijn dat deze situatie niet gezond is. Men scheidt geen rechtszekerheid als dit wordt gecombineerd met laattijdigheid.

We zouden directies en het onderwijs een enorme dienst bewijzen indien we de timing verbeteren en maatregelen meedelen die al een zekere rechtsgrond hebben.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie '10 jaar basiseducatie'

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studie '10 jaar basiseducatie'.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, dit thema ligt me na aan het hart. Het is een verborgen sector.

Voor vele mensen is het zeer belangrijk. Mensen werken met een enorm engagement in omstandigheden die niet altijd gemakkelijk zijn. De sector bestaat 10 jaar. Hier en daar wordt dit wat gevierd. Het is ook een moment van bezinning om na te gaan wat er de afgelopen jaren is gebeurd en wat de ambities zijn voor de toekomst.

Mevrouw de minister, de ambities kunnen mee worden gevoed door een studie die u hebt laten uitvoeren. Voor de vakantie hebben we hierover in de pers bepaalde zaken kunnen lezen. Dit rapport van professor Van Damme zou eerlang met de sector worden besproken. De sector volgt dit met zeer veel aandacht.

Wat zullen we doen met dit rapport ? Ik wil nu niet de discussie ten gronde voeren. Het is wel belangrijk dat we zo snel mogelijk de besluiten en aanbevelingen van het rapport kunnen inzien. We moeten ook weten welke keuzes we kunnen maken. Een en ander zal wellicht leiden tot een nieuw of een vernieuwd decreet in verband met de basiseducatie. Het is belangrijk de conclusies voor ogen te houden, te weten hoe de sector hierover denkt en wat voor haar de krachtlijnen zijn van een toekomstgericht beleid inzake de basiseducatie.

De vraag zal opnieuw opduiken wat er op financieel vlak tegenover staat. Uit de studie blijkt dat men heel wat mensen niet bereikt die eigenlijk in aanmerking komen voor dit soort werk. Er is een duidelijk financieel en infrastructureel probleem.

Mevrouw de minister, hoe kunnen we op korte termijn te weten komen wat de besluiten en aanbevelingen zijn ? Hoe kunnen we dit hier bespreken ? Kunnen we professor Van Damme uitnodigen en ook horen wat de sector hierover te zeggen heeft, om nadien via een motie of een resolutie aan te geven hoe de vertaling in een nieuw decreet kan gebeuren ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Deze materie is al eens ter sprake gekomen bij de begrotingscontrole over de anciënniteit die niet in de enveloppe is verrekend. 10 jaar basiseducatie heeft zijn consequenties. Er zijn heel wat mensen die boven de gemiddelde anciënniteit zitten. Dit moet opnieuw worden bekeken.

Mevrouw de minister, ik weet niet of u een budgettaire oplossing voorstelt voor de infrastructuur. Het zou wel een goede zaak zijn te zoeken hoe bepaalde structurele problemen voor bepaalde centra

Sannen

voor basiseducatie kunnen worden opgelost. Dit kan misschien gebeuren via overleg met lokale besturen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zal het document 'Conclusies en Beleidsaanbevelingen', waarin een aantal interessante bedenkingen en suggesties staan, laten overmaken aan de leden.

De aanbevelingen hebben een aantal budgettaire implicaties tot gevolg. Een aantal factoren maken dat hierover eerst een principiële antwoord moet komen. Voorbeelden van die factoren zijn de discussie over het al dan niet integreren van deze tekst in het basisonderwijs, het al dan niet hanteren van een diploma als toelatingsvoorwaarde en de schaalgrootte van de centra, de problematiek van het middenkader, de infrastructuur, enzovoort.

Een aantal maanden geleden werd reeds een dialoog met de sector opgestart. Men zal hierbij pogen prioriteiten vast te leggen. Daarna zal men ze decretaal vertalen in de loop van 2002. We moeten wel nagaan in hoeverre het wenselijk is dit op te nemen in de algemene herziening van het onderwijs voor volwassenen.

Om dit budgettair te realiseren, is er in de initiële begroting van 2002, dus nog voor de hervorming, alvast een bedrag ingeschreven dat 10 procent hoger ligt dan het huidige budget voor basiseducatie. Het gaat om 60 miljoen frank meer. Ik begrijp dat de problemen daarmee niet van de baan zijn en dat we de zaak in een breder kader moeten plaatsen.

De heer Luc Martens : Kunt u de studie ter beschikking stellen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat zal gebeuren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de creatie van startbanen met het oog op het verbeteren van de veiligheid van de schoolomgeving

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de creatie van startbanen met het oog op het verbeteren van de veiligheid van de schoolomgeving.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, al behoeft deze vraag weinig toelichting, het antwoord is des te belangrijker. Mevrouw de minister, samen met minister Stevaert hebt u in het kader van het samenwerkingsakkoord met de federale regering een aantal jongeren – 215, als ik me niet vergis – de kans gegeven om een startbaan te hebben in het onderwijs. Zij moeten zoveel mogelijk preventief handelen tegen de verkeersonveiligheid die wel eens ontstaat aan de scholen.

Om persoonlijke redenen vind ik dit een belangrijk initiatief. Het is bijzonder belangrijk dat men grote inspanningen doet terzake, zodat we niet moeten toekijken hoe elk weekend vele jongeren het leven laten of zwaar getekend worden voor de rest van hun leven.

Dit mee instaan voor de veiligheid is een aanzienlijke opdracht. Hoe werden die jongeren gerecruuteerd en geselecteerd ? Kunt u een goede omschrijving van hun opdracht geven ? Wie is de werkgever ? Wie staat in voor het toezicht op de opdracht ? Gebeurt dit door het personeel van de school of scholengroep waaraan ze werden toegewezen ? Hoe gebeurt de voorbereiding van die opdracht, en de begeleiding ? Het is immers niet omdat men die opdracht toegewezen krijgt dat men ze morgen goed zal kunnen uitvoeren.

Wat is de verhouding met de politie, die een wettelijk verankerde bevoegdheid heeft op het vlak van verkeersveiligheid ? Zijn er maatregelen genomen om de veiligheid van die jongeren zelf te verzekeren ? Af en toe zullen ze wellicht immers worden geconfronteerd met situaties waarin hun eigen veiligheid wordt bedreigd.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Het antwoord van de minister interesseert me ten zeerste. Ik heb nog een aanvullende vraag. Een startbaan is één zaak, maar wat gebeurt er nadien ? Wordt er tijdens de opstartfase en de fase waarin de jongeren bezig zijn, nagedacht – al dan niet met de diverse lokale actoren – over de plaats waar die jongeren naderhand terecht kunnen ? Het woord ‘startbaan’ vind ik hier in dat licht immers niet op zijn plaats.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Martens, ik zal de vragen die u hebt gesteld een voor een overlopen.

Op basis van welke criteria worden deze jongeren gerekruteerd en geselecteerd ? Nadat een beoordelingscommissie de aanvraag van een gemeente goedkeurt, wordt de VDAB ingeschakeld voor de selectie van de jongere. Een gemeente kan ook in eigen beheer de meest geschikte kandidaat selecteren en aanwerven. Er wordt bij het startbanenproject Verkeersveiligheid wel prioritair aandacht besteed aan groepen die het laagst scoren op de werkzaamheidsgraad. Dat zijn uiteraard laaggeschoolden die niet over een diploma hoger secundair onderwijs beschikken, en de zogenaamde doelgroepen, met name allochtonen en kansarmen. Dat is dus hetzelfde principe als bij de zogenaamde ‘jojo-banen’, waarbij jongeren voor antisociaal gedrag op scholen werden ingezet, en wat trouwens een groot succes is geweest.

Waarom precies bestaat hun opdracht ? Het project Verkeersveiligheid heeft als doelstelling de veiligheid van het school-woonverkeer te bevorderen. In dit kader worden de jongeren tewerkgesteld. Aan de gemeenten worden verscheidene denkkaders aangeboden op basis waarvan een concrete jobinvulling kan worden samengesteld, vertrekkend vanuit de eigen situatie van de gemeente en het profiel van de kandidaat-jongere. Het kan dus zeer verscheiden zijn van het ene geval tot het andere.

Mogelijke taken voor de startbaner kunnen zijn – maar dit is zeker niet limitatief – : gemachtigd opzichter aan de scholen ; tewerkstelling in een verkeerspark, met onderhoud van het park en begeleiding bij de activiteiten ; deelname aan verkeerskundige of educatieve activiteiten – bijvoorbeeld in het kader van de verkeerswetgeving of sensibilisering – die scholen in samenwerking met een ge-

meente, organisatie of coördinerende instelling organiseren ; het nazicht van fietsen en het uitvoeren van kleine herstellingen met het oog op een veiliger fietsverkeer van de leerlingen ; het eventueel meehelpen aan het uitvoeren van schoolvervoerpunten ; het eventueel afnemen van enquêtes in het kader van schoolonderzoeken naar verkeersveiligheid en vervoersmodi van leerlingen.

Het gemeentebestuur waarbij de startbaner wordt tewerkgesteld, fungeert als werkgever. De gemeente stelt wel een coach of vertrouwenspersoon aan. Die ziet toe op een goede uitvoering van de toegewezen taken. Daarenboven organiseert de projectcoördinator driemaandelijks evaluatiemomenten met zowel de startbaner als de coach. Het toezicht is dus duidelijk verzekerd, zowel plaatselijk als van hogerhand.

De voorbereiding en begeleiding gebeurt door de gemeente, en meer specifiek door de coach. De voorbereiding neemt de vorm aan van een gemotiveerde aanvraag waarin de concrete jobinvulling en de opleidingsmogelijkheden worden uiteengezet. De aanvragen worden behandeld door een beoordelingscommissie, samengesteld uit personen van het departement Onderwijs en het departement Leefmilieu en Infrastructuur. De begeleiding gebeurt ter plaatse, op de werkplek, door de coach. Deze persoon leidt de jongere op en zorgt voor de nodige feedback. Op provinciaal vlak wordt op regelmatige tijdstippen vorming georganiseerd : niet alleen opleiding in functie van de jobinvulling, maar eveneens algemeen vormend, zoals sollicitatietechnieken, sociale vaardigheden, enzovoort.

Hoe verhoudt hun opdracht zich tot de politie, bijvoorbeeld ? De startbaner kan worden ingeschakeld als ondersteuning van de politiediensten bij bijvoorbeeld fietscontroles aan de scholen die gelegen zijn in de gemeente. Dit is echter volledig afhankelijk van de betrokken gemeente, die zelf beslist bij welke dienst de startbaner wordt tewerkgesteld. Dat kan immers ook gaan om de dienst Mobiliteit, de dienst Preventie, de politiediensten, enzovoort.

Om de veiligheid van deze jongeren te garanderen en te verbeteren wordt de gemeente gevraagd de jongeren voldoende te begeleiden. Het is niet de bedoeling aan jongeren in startbanen verantwoordelijke functies toe te wijzen. Ze dienen veeleer beschouwd te worden als ondersteunende werkrachten. Het statuut van de startbanen omvat vanzelfsprekend ook een verzekering tegen arbeidsongevallen.

Vanderpoorten

Eigenlijk hebben ze net als de jojo-startbanen een dubbele doelstelling, namelijk de gemeente ondersteunen bij een aantal taken inzake verkeersveiligheid, en tevens de jongeren een zekere succeservaring laten opdoen in een specifieke taak en hen begeleiden naar een definitieve tewerkstelling later. De opleiding die de jongeren intussen krijgen, kan hen van dienst zijn bij het verwerven van sociale vaardigheden. Het is ook motiverend dat ze actief betrokken worden bij een werkplek om een vaste job te zoeken.

Toen we begonnen met de jojo-startbanen was er een zeker voorbehoud, maar eigenlijk is dat zozeer meegevallen dat er nu nog heel weinig voorbehoud wordt gemaakt.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik neem aan, in het licht van andere maatregelen, dat dit past in een breder project met betrekking tot de veiligheid van de schoolomgeving. Ik heb begrepen dat minister Stevaert nog andere ontwikkelingen op het terrein probeert te stimuleren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het administratief personeel in het gesubsidieerd onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het administratief personeel in het gesubsidieerd onderwijs.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in CAO VI, die na een sociaal bewogen onderwijsjaar tot stand is gekomen, werd afgesproken een ernstige inspanning te doen voor de situatie van het administratief personeel in het basisonderwijs. Op dit moment leeft in vakbondskringen echter het gevoel dat een en ander op het terrein niet wordt gerealiseerd zoals afgesproken.

Er wordt gewezen op het feit dat de minister van Onderwijs heeft beslist de reeds karige uren voor Gesco-administratief personeel voor het basisonderwijs te verminderen in plaats van te vermeerderen. Het wordt onaanvaardbaar gevonden dat de weinige uren voor administratieve hulp die een directeur van een basisschool heeft, nog worden verminderd. Er zou een vermindering zijn van de administratieve ondersteuning van 9,46 percent, en dat in het basisonderwijs, waar die administratieve omkadering al schandelijk laag is. Dit gebeurt onder het mom dat de federale regering het contingent Gesco's verminderd zou hebben.

In CAO V werd overeengekomen dat in 2001 en 2002 een bijkomende budgettaire inspanning zou worden gedaan. Er zou 250 miljoen frank worden toegevoegd aan de werkingsmiddelen voor het basisonderwijs. Volgens de onderhandelaars waren die extra middelen bedoeld om – ik citeer hen – 'uitsluitend aan te wenden voor het aantrekken van administratief of beleidsondersteunend personeel'. De verplichting om dat geld uitsluitend daarvoor aan te wenden, is echter uiteindelijk niet behouden. We hebben daar een discussie over gevoerd.

De nieuwe budgettaire mogelijkheden die daarmee werden gecreëerd, zijn echter tegenover de wegvallen mogelijkheden om Gesco's aan te werven niet meer dan een nuloperatie. Het is met andere woorden een vestzak-broekzakoperatie.

Waren de extra middelen waar in CAO V was voorzien, uitsluitend bedoeld voor het aantrekken van administratief of beleidsondersteunend personeel? Wat is precies de vermindering van het aantal Gesco-uren? Wat is naar uw oordeel de netto-inspanning voor het versterken van de positie van het administratief personeel in het basisonderwijs?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer Martens, ook al is het een nuloperatie, dan nog gaat het om een verbetering van het statuut van de personeelsleden.

De heer Luc Martens : Dat is op zich juist, maar de verwachting ging niet alleen uit naar een verbetering van het statuut.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, in CAO V van mei 2000 werd overeengekomen de werkmiddelen van het basisonderwijs met 500 miljoen frank te verhogen. Deze verhoging werd gespreid over de begrotingsjaren 2000 en 2001, telkens met een bedrag van 250 miljoen frank, bovenop de verhogingen waarin is voorzien in de Polder-Tivoli-akkoorden en in de initiële begroting van 2000.

Deze middelen werden decretaal verankerd. De tabel die hier al enkele malen ter sprake is gekomen, geeft de bedragen weer : 215 miljoen frank voor 1998, 2,877 miljard frank voor 2001, 3,652 miljard frank voor 2004 en 4,002 miljard frank voor 2006.

Om de schoolbesturen een zo ruim mogelijke autonomie te bieden in de aanwending van het werkbudget, werd geen minimum bepaald dat aan administratief of beleidsondersteunend personeel moet worden besteed. We hebben het al vaker gehad over de spanning tussen autonomie en gekleurd geld, dat voor een vastgelegd doel moet worden gebruikt. Beide hebben voor- en nadelen.

We vinden dat de schoolbesturen het best op de hoogte zijn van de situatie in de school. We proberen daarom zo veel mogelijk autonomie te verlenen. Door de scholen niet te verplichten een deel van hun werkbudget te besteden aan administratief of beleidsondersteunend personeel, kunnen ze op de best mogelijke manier inspelen op de plaatselijke noden. Gelukkig doen ze dat in de meeste gevallen ook, al mogen we niet uitsluiten dat er af en toe mistoestanden bestaan.

CAO VI bepaalt dat vanaf het schooljaar 2002-2003 800 miljoen frank aan de werkmiddelen wordt toegevoegd voor de indienstneming van het administratief personeel in het gewoon en in het buitengewoon basisonderwijs. Deze toevoeging van 800 miljoen frank staat los van de gewone stijging van de middelen.

Vanaf het schooljaar 2003-2004 zullen maatregelen worden genomen om de interne dynamiek van het basisonderwijs te verhogen. Daar hebben we het

daarstraks al over gehad. In dit verband zullen de administratieve personeelsleden in de decreten betreffende de rechtspositie worden ondergebracht.

Op vraag van de vakbonden is de prestatieregeling van het administratieve personeel in de CAO voor alle onderwijsniveaus van 38 uren naar 36 uren gebracht. Dit omvat tevens de Gesco's. Het contingent Gesco's is evenwel hetzelfde gebleven. De verlaging van 38 uren naar 36 uren worden door sommige mensen aangegrepen om te stellen dat hier een verlaging wordt doorgevoerd. Dit zijn evenwel de afspraken die met de vakbonden zijn gemaakt.

Op de vraag van het basisonderwijs om meer administratieve ondersteuning is grotendeels al ingegaan. Hoewel ik kan begrijpen dat het basisonderwijs naar de ruimere omkadering in het secundair onderwijs blijft kijken, is een volledige oplossing van dit probleem nog niet voor morgen. We zullen in samenspraak met het secundair onderwijs moeten nagaan of we niet sneller tot een oplossing kunnen komen. Er zijn in elk geval al ernstige stappen gezet.

Tot slot wil ik er nog even op wijzen dat er niet enkel financiële inspanningen zijn geleverd, er zijn tevens inspanningen geleverd om het statuut van het personeel te verbeteren. Dit is voor het administratief personeel uiteraard ook een pluspunt.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik zou de minister willen bedanken voor haar antwoord. Ik twijfel er echter aan of de minister de vakbonden zal kunnen overtuigen. Aangezien de ene operatie de andere gedeeltelijk neutraliseert, zullen de vakbonden zich nog steeds bedot voelen. Het is daarentegen wel een goede zaak dat het statuut van een aantal werknemers wordt verbeterd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.27 uur.*
